

Årsredovisning 2020

Kristinehamns
kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

DEN POLITISKA MAJORITETEN HAR ORDET	3
SÅ STYRS KRISTINEHAMN.....	4
VISION	5
KOMMUNFULLMÄKTIGES SAMMANFATTADE MÅLUPPFYLLELSE	6
Kommunens Kvalitet i Korthet.....	12
VART GICK SKATTEPENGARNA?	16
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	17
Översikt över verksamhetens utveckling.....	17
Den kommunala koncernen.....	19
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk styrning.....	20
Händelser av väsentlig betydelse.....	25
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	25
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	26
Balanskravsresultat.....	29
Väsentliga personalförhållanden	30
Förväntad utveckling.....	39
RESULTATRÄKNING.....	43
BALANSRÄKNING	44
KASSAFLÖDEANALYS	45
NOTER	46
DRIFTRÉDOVISNING	50
INVESTERINGSRÉDOVISNING.....	54
RÉDOVISNINGSPRINCIPER.....	57
SÄRRÉDOVISNINGAR ENLIGT SEPARAT LAGSTIFTNING.....	59

DEN POLITISKA MAJORITETEN HAR ORDET

År 2020 fick vi ställa om och kommunen sattes på prov rejält när Covid-19 drog in över hela landet. Kommunfullmäktige, nämnder med mera, tvingades gå över till digitala möten. Alla lärde sig snabbt den nya tekniken och nya fraser som ”har du en gammal hand uppe” och ”sätt på ljudet” blev stående fraser på våra möten.

Pandemin gjorde också att vi tog budgeten i två omgångar och valde att ta de politiskt prioriterade frågorna under hösten. Anledningen till detta var att vi ville se om det kom extra pengar i form av statsbidrag som var kopplat till covid-19.

Vi var även snabba på att ta fram förnyade riktlinjer och förslag som skulle underlätta för våra företag som drabbats hårt av pandemin. Många förslag fick vi till oss om hur andra kommuner hade gjort, men majoritetens inriktning var att alla förslag som vi lade fram skulle vara lagliga och lämpliga.

Ett efterlängtat riksdagsbeslut om en återetablering av Bergslagens Artilleriregemente A9 togs. I bred politisk förening har vi arbetat för att sätta Kristinehamn på kartan och beslutet är nu i hamn. Nu behöver vi arbeta för att på bästa sätt ta emot försvarsanställda och deras medföljande familjer, så att de välkomnas med bra bostäder, arbetstillfällen, kommunal service och en meningsfull fritid.

SKR (Sveriges kommuner och regioner) genomförde på uppdrag av kommunen en genomlysning av kommunens budget och verksamheter, som hjälp inför kommande budgetarbete. Vi har nya arbetsformer i budgetberedningen där fler är inkluderade, för att förankra beslut, kunna prioritera och iakttä budgetdisciplin.

Under året har vi diskuterat och jobbat fram nya arbetsformer och vi kan nu se en budgetberedning där fler är inkluderade samt nya arbetsformer för Kommunstyrelsen i form av KSI (Kommunstyrelsens informationsmöte) som kommer att träda ikraft 2021. Den demokratiska processen är viktig för oss i majoriteten så av den anledningen har vi även under året jobbat med att flytta demokratiarbetet till Kommunfullmäktige, för att lägga tyngd och fokus under vårt högst beslutande organ. Detta träder också i kraft under 2021.

Kommunen har tillsammans med Region Värmland skrivit under en avsiktsförklaring gällande återinförande av tågstopp i Björneborg. Kan vi få tåget att stanna till i Björneborg så kan fler studera, arbeta och samtidigt bo kvar, men även flytta dit. Det blir en miljöbesparing för alla som nu måste ta bilen in till centrum eller som väljer att åka hela vägen.

Från majoritetens sida står budgeten högt på agendan och utifrån det så påbörjade vi med prognossamtal med alla nämnders ordförande och förvaltningschefer under året. Vi lade två nya övergripande mål där det ena var – Att måluppfyllelsen i skolan ska öka och med en extra satsning på 2 miljoner kronor. Det andra målet var – Att förebyggande arbete om ohärdertagande av barn och unga, även där en satsning på 2 miljoner kronor. Extra skolskjutsar för de barn som har lång resväg, ”Nattis” och fritidsbanken var också det vi valde att satsa lite extra på.

Marie Oudin (M)
Jane Larsson (C)
Eric Hesselius (L)
Ellen Skaare Håkansson (KD)
Louise Hamilton (Mp)

SÅ STYRS KRISTINEHAMN

Mandatfördelningen i kommunfullmäktige

Kristinehamns politiska majoritet utgörs av Kristinehamnssamverkan, sammansatt av Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna, Kristdemokraterna och Miljöpartiet. Kommunstyrelsens ordförande är Marie Oudin, Moderaterna. Förste vice ordförande är Jane Larsson, Centerpartiet och andre vice ordförande är Bjarne Olsson, socialdemokraterna. Kommunfullmäktiges ordförande är Anders Ölhmult, Centerpartiet.

Kommunfullmäktige är kommunens högst beslutande organ. I kommunfullmäktige sitter totalt 41 ledamöter.

Parti	Antal ledamöter
Moderaterna	7
Centerpartiet	7
Liberalerna	5
Kristdemokraterna	1
Socialdemokraterna	11
Vänsterpartiet	3
Miljöpartiet	1
Sverigedemokraterna	6
Totalt	41

Utdebitering 2018-2020

Skatter	2018	2019	2020
Kommunalskatt	22,45	21,97	21,97
Skatt till Region Värmland	11,20	11,68	11,68
Begravningsavgift	0,33	0,33	0,33
Summa	33,98	33,98	33,98

Skillnaden mellan 2018 och 2019 i tabellen ovan beror på skatteväxling mellan Region Värmland och länets kommuner med anledning av ändrat huvudmannaskap för kollektivtrafiken.

VISION

Kristinehamn 2030 – den vänliga och nyskapande skärgårdskommunen

Vänlig

Här lever vi välkomnande och nära varandra. En genuin känsla av omtanke och medvetenhet genomsyrar vårt samhälle och inspirerar alla, från unga till seniorer.

Hos oss kan du utveckla dig själv och få kvalité i livets alla skeden oavsett var du bor, jobbar eller studerar.

Vi uppskattar mångfald och har en internationell prägel genom turister, företag och boende som trivs hos oss.

Nyskapande

Vårt livskraftiga och kreativa näringsliv bär vidare våra traditioner genom att skapa framtidens innovationer.

I våra skolor får alla chansen att växa och använda sina kvalitéer.

Vi växer med medvetenhet och skapar tillsammans hållbara livsmiljöer.

Vi vågar och vi syns - Kristinehamn är evenemangskommunen där kultur, idrott och matupplevelser möts.

Skärgårdskommun

Här lever du nära vatten och har möjlighet till Sveriges bästa vardagsliv.

Vår stad, skärgård och landsbygd bjuder på spontana mötesplatser för rekreation och upplevelser.

Från vår idylliska stadskärna tar du dig enkelt till skärgården där Vänern och vår moderna hamn är ett självklart nav för både logistik och båtliv.

KOMMUNFULLMÄKTIGES SAMMANFATTADE MÅLUPPFYLLELSE

Kommunens långsiktiga resultatmål och soliditetsmål framgår av kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning¹ och redogörs för utförligare i avsnittet ”God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning”. Kommunens resultatmål ska motsvara minst 2 procent över en femårsperiod och kommunens soliditet ska vara oförändrad eller utvecklas positivt. Resultatmålet för det enskilda året 2020 var 1,2 procent av skatter och generella bidrag. De verksamhetsmässiga mål som kommunen beslutar ska bidra till en god ekonomisk hushållning i verksamheterna, vara möjliga att följa upp över tid och möjliga att använda för jämförelser med andra kommuner.

Kommunens verksamheter har under året i olika grad påverkats av pandemin Covid-19. Folkhälsomyndighetens rekommendationer har inneburit att verksamheter har fått ställa om sina arbetssätt för att klara av sina myndighetsuppdrag och andra uppdrag. Vissa aktiviteter som är av mer publik karaktär har inte alls gått att genomföra och har därför helt fått ställas in. Även kommuninvånarna har ställt om och i högre utsträckning digitalt tagit del av kommunens service, där så är möjligt. Pandemin har till viss del påverkat nämndernas förutsättningar att uppnå sina verksamhetsmål.

Under året har ett kvalitetsutvecklingsarbete bedrivits med syfte att utveckla strukturen för kommunens ledning och styrning. Ett förslag på struktur för ”Kristinehamns kommuns styrmodell för hållbar utveckling” har presenterats. Det övergripande syftet med den föreslagna styrmodellen är att stärka en systematisk och sammanhållen styrning, ledning och uppföljning samt att synliggöra och integrera de globala målen i Agenda 2030 i den ordinarie styrningen. Strukturen och delar av innehållet väntas vara klart i samband med budgetbeslutet 2022, plan 2023-2024.

Kommunfullmäktige har beslutat om tre övergripande verksamhetsmål för året 2020:

- Kristinehamn – god välfärd för alla våra invånare
- Kristinehamn – en attraktiv kommun att bo, leva och utvecklas i
- Kristinehamn – en kreativ och innovativ kommun med en hållbar tillväxt

I årsredovisningen görs en bedömning av kommunfullmäktiges övergripande verksamhetsmål enligt följande tillvägagångssätt:

1. Nämnderna har värderat sina verksamhetsmål utifrån en sammantagen bedömning av faktiska resultat och insatser som genomförts i syfte att nå målen. Till nämndernas mål finns kopplat mätbara indikatorer som är ett stöd i bedömningen av måluppfyllelsen. Indikatorerna följs över tid och ger på så sätt en signal om kommunen är på rätt väg eller ytterligare åtgärder behöver vidtas för att förbättra måluppfyllelsen. Nämnderna redovisar sin måluppfyllelse med färgerna grön, gul eller röd.
2. I vilken grad kommunfullmäktiges verksamhetsmål har uppfyllts utgår från en sammantagen bedömning av nämndernas måluppfyllelse. Ett kommunfullmäktige mål anses vara uppfyllt om minst 70 procent av nämndernas mål under respektive kommunfullmäktigemål är uppfyllt. Kommunfullmäktiges mål är nya för 2020 vilket innebär att någon jämförelse av målens utveckling över tid inte är möjlig att göra.

¹ KF §58 2020-05-26

Kommunfullmäktiges måluppfyllelse redovisas som grön, gul eller röd:

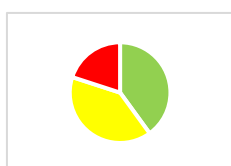
- Kommunfullmäktiges övergripande mål är uppfyllt
- Kommunfullmäktiges övergripande mål är delvis uppfyllt
- Kommunfullmäktiges övergripande mål är inte uppfyllt

Kristinehamn – god välfärd för alla våra invånare

Kommunfullmäktiges övergripande mål är delvist uppfyllt

Nämndernas måluppfyllelse

Sammanlagt redovisar nämnderna 15 mål kopplade till kommunfullmäktiges övergripande mål. Nämndernas bedömning resulterar i att 40 procent av målen är uppfyllda, 40 procent delvis uppfyllda samt 20 procent inte uppfyllda.

Kommentar

Skolnämnden har beslutat om sex mål kopplat till kommunfullmäktiges övergripande mål. Nämnden bedömer att tre av målen inte uppfyllts:

1. Alla elever får minst godkänt (betyget E) i alla ämnen i grundskolan.
2. Alla elever som lämnar årskurs 9 är behöriga till gymnasieskolan.
3. Alla barn och elever har en trygg arbetsmiljö, fri från kränkningar och trakasserier.

Läskunnigheten hos eleverna som lämnade årskurs 1 våren 2020 uppgår till 85 procent och skillnaden i läskunnighet mellan pojkar och flickor var då mycket stor. Resultatet har funnits med i planering av höstens insatser och följts noga i det fortsatta arbetet med screening av avkodning med hjälp av artificiell intelligens. Metoden har bidragit till ett mer strukturerat arbete med elevernas läsutveckling och förväntan är att detta ska leda till högre måluppfyllelse i svenska men läsningen har stor betydelse för resultaten även i övriga ämnen.

Andelen elever som är behöriga till nationellt gymnasieprogram är fortfarande på en låg nivå även om behörigheten ökat något sedan föregående år. Däremot har skillnaden mellan pojkars och flickors resultat ökat. Flickornas resultat har minskat betydligt medan pojkarnas minskat något. En sammanställning av elevernas meritvärden vid läsårets slut visade att det i gruppen elever med låga meritvärden var anmärkningsvärt många flickor. Totalt hade 20 procent av antalet flickor i årskurs 9 så låga meritvärden att de hade mycket liten chans att komma in på gymnasiets nationella program. Eleverna med låga meritpoäng är jämt fördelade mellan enheterna kommunens högstadieskolor.

En genomgång av höstterminsbetygen 2020 för nuvarande årskurs 9 visar att behörigheten till gymnasiet vid årsskiftet var något bättre än motsvarande sammanräkning 2019 och att det inte var någon skillnad mellan flickor och pojkar i detta avseende.

Vartannat år genomförs en nationell skolenkät, riktat till elever i årskurs 9, som efterfrågar elevernas syn på skolan. Sammanställningen av resultaten från våren 2020 visar att en lägre andel av eleverna än i riket totalt uttrycker att man är nöjd eller ganska nöjd med sin skola som helhet. Anledningarna till varför eleverna inte är mer nöjda med sin skola som helhet går troligtvis att

hitta genom olika förklaringar. Klass- och elevråd behöver engageras i fortsatta samtal kring skolan som gemensam arbetsplats, värdegrunds- och trivselfrågor. Elevinflytande är centralt för att fortsätta utvecklingen av skolan som en arena för gemenskap och lärande.

I Kommunens Kvalitet i Korthet redovisas resultat för gymnasieelever med examen inom fyra år. Resultaten mäter två olika perspektiv:

- alla elever folkbordförda i kommunen, resultat 71,7 procent (vårterminen 2020)
- alla elever som studerat på gymnasieskola, i kommunal regi, i den egna kommunen, resultat 67,8 procent

Det första måttet visar med andra ord hur det går för Kristinehamnsungdomarna oavsett var i landet de studerar. Det andra resultatet visar hur väl eleverna på kommunens gymnasieskolor lyckats. I båda måtten inkluderas även elever på något av de fyra introduktionsprogrammen. Resultaten för 2020 placerar Kristinehamn i mitten av landets kommuner.

Under läsåret 19/20 formulerade skolförvaltningen en handlingsplan för ökad måluppfyllelse som omsatts i konkreta åtgärder utifrån förskolans, grundskolans och gymnasiet perspektiv. Undervisning, rättssäker dokumentation, närvaro och personal är de övergripande områden som utgör grund för utvecklingsarbetet. Handlingsplanen har utvärderats och förtydligats inför läsåret 20/21

Under året har ett stort antal kurser med yrkesinriktning genomförts vilket lett till ökade möjligheter till egenförsörjning för kommunens invånare. Under 2020 har utbildning avslutats för 64 elever. Eleverna har utbildats till CNC-operatörer, svetsare eller undersköterskor.

Volymutvecklingen inom hemtjänsten har under 2020 minskat och det har varit en tydlig trend under hela året. Inom kommunens hemtjänst pågår ett arbete för att öka personalkontinuiteten i hemtjänsten. Inom ramen för Kommunens Kvalitet i Korthet görs årligen en mätning över antalet personal som en brukare i hemtjänsten i genomsnitt möter under 14 dagar. Mätningen hösten 2020 visade ett genomsnitt på 19 personal, att jämföra med 20 personal föregående år.

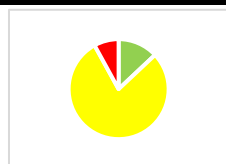
Pandemin har inneburit att anhörigträffar på kommunens särskilda boenden inte kunnat genomföras. Däremot har kanalerna för digital kommunikation med närstående utvecklats och blivit fler. Bland annat har läsplattor införskaffats till samtliga avdelningar som möjliggör till telefon/videosamtal via Skype. Alla särskilda boendeenheter har egna Facebook-grupper med anhöriga där bilder och information delas. Plexiglasborden som införskaffades under våren har också haft betydelse för möjligheten till att träffa sina anhöriga.

På kommunens särskilda boenden uppmärksammas vikten av att tillhandahålla en för brukaren meningsfull vardag där måltider och trivsamma boendemiljöer är grundläggande. Detta sker genom att fortsatt utveckla konceptet och arbetet med de tre M:en, måltider, miljö, meningsfullhet. Enheterna erbjuder en i mångt och mycket fullt utvecklad variation av grupp- och individanpassade aktiviteter. En enkätundersökning riktad till matgäster på särskilda boenden, som får sin mat från köket på Uranus, visar att mer än varannan matgäst är mycket nöjd med helhetsintrycket av maten som serveras.

Tillbyggnaden av Ölmegården med tio boendeplatser och tillhörande verksamhetsanpassade utrymmen för personal och boende har fortskridit enligt tidplan. Slutbesiktning i januari 2021.

I arbetet med försörjningsstöd har en särskild satsning genomförts för gruppen sjukskrivna med läkarintyg men som inte får sjukpenning. Arbetet innebär att med hjälp av stegförflyttning förbättra möjligheten för de berörda att närma sig arbetsmarknaden.

Kristinehamn – en attraktiv kommun att bo, leva och utvecklas i

Kommunfullmäktiges övergripande mål är

delvist uppfyllt

Nämndernas måluppfyllelse

Sammanlagt redovisar nämnderna 24 mål kopplade till kommunfullmäktiges övergripande mål. Nämndernas bedömning resulterar i att 13 procent av målen är uppfyllda, 79 procent delvis uppfyllda samt åtta procent inte uppfyllda.

Kommentar

När det gäller mark för exploatering och byggande finns olika kategorier med olika efterfrågan och behov. Det råder brist på småhustomter i attraktiva lägen. För flerbostadshus finns det än så länge planlagd och säljbar mark, men en bristsituation kommer att inträffa inom cirka ett år om inte nya detaljplaner tas fram och förbereds för exploatering. För industri- och verksamhetsmark finns mycket planlagd mark men stora delar ligger i områden som inte efterfrågas och/eller inte är helt exploateringsförberedda. I nuläget råder det stor brist på exploaterings- och säljklar mark för verksamheter. När det gäller mark för handelsetableringar saknas mark, men efterfrågan är heller inte särskilt stor.

Kommunens Kvalitet i Korthet mäter årligen den genomsnittliga handläggningstiden för bygglov. Mätningen avgränsas till att gälla nybyggnad av en- och tvåbostadshus. Mätningen är förhållandevis ny och har genomförts vid två tillfällen. Kristinehamns kommun med sina 12 respektive 14 dagar placerar sig väl i jämförelse med andra kommuner. Under 2020 ökade det totala antalet nya bygglovsansökningar med 18 procent jämfört med föregående år.

Till följd av pandemin Covid-19 har antalet gästnätter minskat stort i hela Sverige, Värmland och även i Kristinehamn som preliminärt minskar antal gästnätter med 42 procent. Nationella restriktioner och andra länders restriktioner från tidig vår och under hela året avseende resande, evenemang och stängda gränser har haft stor påverkan på hela näringen och innebär ett dramatiskt tapp av utländska gästnätter som inte vägs upp av svenska gäster. Av de prioriterade utlandsmarknaderna är den stängda gränsen mot Norge av störst betydelse, inte bara för gränskommunerna utan även för Kristinehamn. Vissa besöksmål och aktörer rapporterar ökat antal dagresenärer och till exempel Gästhamnen och Gustafsviks herrgårdspark får nya besökare från Sverige när de utländska gästerna uteblivit.

Ett nytt sätt att genomföra Smaka på Värmland, från matfestival till rundturer i september, uppskattades mycket av både besökare och näring. Invånare och närboende upptäckte fler utflyktsmål och några trender som växt sig starkare under pandemin är alla former av naturturism, friluftsliv, husbilsturism och intresset för lokal och närproducerad mat.

De år kommunen har låtit mäta Cityindex har Kristinehamns stadskärna stått sig bra i jämförelse med andra stadskärnor. I och med att Kommunfullmäktige antog handlingsplanen för stadskärnan ska kommunen tillsammans med Centrumgruppen prioritera åtgärder i stadskärnan. Under hösten påbörjades en upprustning och ombyggnad av torgen. Torgen är i stort behov av

renovering och en upprustning kommer att bidra starkt till en ökad attraktivitet när det genomförs. I syfte att öka tillgänglighet och attraktivitet har sex målpunktsskyltar i gjutjärn satts upp i och omkring centrum. Skyltarna visar avstånd och riktning till olika målpunkter.

En ny bro har uppförts mellan Fisktorget och Stadsparken. Bron binder ihop centrum med skärgården och Broängsområdet och ökar tillgängligheten för gående och cyklister. Som en del av handlingsplanen för stadskärnan har även en medborgardialog avseende utveckling av Fisktorget genomförts under hösten. Vid Strandudden har en ny parkmiljö med gräsmatta och stenmjölsgång samt rastplatsbord, Fyrparken, anlagts.

En aktivitetsplan har byggts vid Djurgårdskolan. Det innebär att samtliga kommunens 1-9 skolor har en aktivitetsplan som kan bidra till att uppmuntra barn och ungdomar till fysisk aktivitet och spontanidrott. Konstsnöanläggningen på Hultet färdigställdes 2020. Området med konstsnö omfattar ett skidlekis och ett tre kilometer långt skidspår. Konstsnöanläggningen är ett samarbete mellan Kristinehamns kommun och Kristinehamns orienteringsklubb och är finansierat av kommunen, företag, privatpersoner, Arvsfonden, Värmlands Idrottsförbund och Sparbanksstiftelsen Alfa.

Under året har en kartläggning över kommunens cykelvägnät genomförts. Som ett första steg har befintligt cykelvägnät kartlagts samt vilka delar som kan tänkas vara prioriterade vid utbyggnad av stornätet för cykel. Ett antal cykelräknare har placerats ut för att följa hur antalet resor med cykel varierar över året. Arbetet omfattar även gång- och cykelvägar i förhållande till säkra skolvägar. Ett nytt cykelgarage har byggts i anslutning till resecentrum vilket kommer underlätta pendlingen med tåg och buss då möjligheten finns att parkera sin cykel både väderskyddat och stöldsäkert.

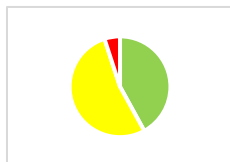
Utställningen ”Katja of Sweden” var en stor satsning för konstmuseet 2020. Tanken med att visa utställningen var att på ett kvalitativt sätt nå en bredare publik. Utställningen öppnade den 24 oktober under restriktioner på grund av pandemin, max 50 personer tilläts delta vid arrangerade program. Totalt hann 1206 personer besöka ”Katja of Sweden-utställningen” innan museet återigen tvingades stänga för fysiska besök i mitten av november. Konstmuseet ställde då om sin verksamhet genom att istället visa utställningen digitalt på olika plattformar. Många besökare hittade museet digitalt och kunde följa utställningen där genom bland annat guide visningar och filmer.

Kommunen har tillsammans med polisen och Kristinehamnsbostäder AB påbörjat ett samarbete kring EST (effektiv samordning av trygghet) i bostadsområdet Malmen. Samarbetet syftar till att stärka tryggheten när problem uppstår. På sikt ska samarbetet kunna genomföras även inom andra bostadsområden i kommunen.

Kommunfullmäktiges övergripande mål är delvist uppfyllt

Nämndernas måluppfyllelse

Sammanlagt redovisar nämnderna 19 mål kopplade till kommunfullmäktiges övergripande mål. Nämndernas bedömning resulterar i att 42 procent av målen är uppfyllda, 53 procent delvis uppfyllda samt fem procent inte uppfyllda.

Kommentar

Kommunen fortsätter att delta i SKR:s Insikt-undersökning som mäter kundnöjdhet hos företag som haft myndighetsärenden hos kommunen inom områdena bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll, serveringstillstånd och brandskydd. Nöjd-kund-index (NKI) redovisas på en skala från 0 till 100, där 100 är högsta betyg. Resultatet presenteras årligen i april månad. Kommunen som helhet får ett NKI på 77 vilket bedöms som ett högt resultat. I Svenskt Näringslivs årliga ranking av företagsklimat placerade sig Kristinehamns kommun på plats 181. Det är en förbättring med 29 placeringar jämfört med året innan.

Konceptet UF-företag innebär att elever i gymnasieskolan startar, driver och avvecklar sitt företag. Verksamheten kopplas till kurser inom vissa nationella program. På Brogårdsgymnasiet har konceptet funnits i många år och under våren drev 72 elever UF-företag. Under hösten startades även UF-företag på Presterudsgymnasiet. Det är elever på fordonsprogrammet samt elever inom gymnasiesärskolan som startat UF-företag.

En översyn har inletts av kommunens arbete med samhällsbyggnadsfrågorna. Syftet är att undersöka det lokala näringslivets upplevelse av kommunens arbete kring samhällsbyggnadsarbetet och ta fram åtgärder för ett bättre samarbete med näringslivet. Arbetet sker i samarbete med det lokala näringslivet, näringslivsbolaget och tjänstepersoner i kommunen. Målet är att nyttja kompetensen bättre och skapa en bättre kundupplevelse för invånarna, företag och organisationer som möter kommunen, vilket i sin tur ska leda till ökad tillväxt. Översynen slutförs i början av 2021 och åtgärder genomförs under 2021 och framåt.

Arbetet med att digitalisera kommunens service går snabbt framåt. På kommunens webbplats och självserviceportal kan ansökningar i stort utsträckning skickas direkt genom e-tjänster. Den digitala utvecklingen bidrar till att göra kommunens service mer tillgänglig för kommunens invånare, näringsliv och besökare. En för året ny e-tjänst som uppskattats av invånare och företag är möjligheten att boka tid med en bygglovshandläggare för rådgivning inför till exempel en bygglovsansökan. Inledningsvis skedde möten fysiskt på plats men med tilltagande restriktioner har samtliga möten under hösten skett i digital form.

Från hösten 2020 har alla elever från årskurs 4 tillgång till egen dator. Under pandemin har tillgången till digitala enheter och tekniska lösningar blivit en förutsättning för skolundervisningen. Samtliga av kommunens särskilda boenden har nu tillgång till Wi-Fi, vilket tillsammans med införskaffande av läsplattor har underlättat kontakt med anhöriga under besöksförbudet.

En kommungemensam plattform för RPA (robotic process automation), allmänt kallat ”robotisering” har införts. Målet är att i så hög grad som möjligt automatisera processer av repetitiv art för att därmed uppnå effektivisering av verksamheten. Socialförvaltningen har som första förvaltning startat upp ett förarbete med att kunna införa RPA i processen ekonomiskt bistånd under 2021.

Utbyggnad och kampanj om att få in bredband till fastigheter med permanentushåll fortgår på landsbygden, hittills har 90 procent tackat ja. De som har tackat nej kommer att bearbetas en sista omgång. Alla permanentushåll i tätorten har sedan tidigare fått erbjudande av två konkurrerande leverantörer, där den ena levererade merparten av anslutningarna. Efteranslutningar går trögt eftersom det kräver större insats av leverantören. Inom tätorten är anslutningen minst 83 procent.

Kommunens Kvalitet i Korthet

Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK) är ett nationellt nätverk som pågått sedan 2006 och i dagsläget omfattar cirka 260 kommuner. Det grundläggande syftet har sedan starten varit att ta fram ett kunskapsmaterial som stärker de förtroendevalda att styra mot mål och resultat och i dialogen med medborgarna. Det finns således ett politiskt ägarskap och det är kommunfullmäktiges perspektiv som avspeglas i områdena och underliggande nyckeltal.

Följande vägledande principer definierar KKiK:

- KKiK har ett politiskt ägarskap och utgår från KFs perspektiv med styrning och medborgardialog i fokus
- KKiK utvecklas i samarbete mellan SKR, RKA och medlemmarna
- Nyckeltalens antal ska vara begränsat
- Nyckeltalen ska spegla kvalitet, ekonomi och beröra såväl välfärdsuppdraget som utvecklingen av lokalsamhället
- Nyckeltalen ska vara jämförbara
- Nyckeltal som kommunen inte kan, eller i ringa utsträckning kan påverka, ska helst inte användas.

Symbolförklaring för KKiK:

- Tillhör de 25 procent av kommuner med bäst resultat/lägst kostnad
- Tillhör de 50 procent av kommuner med resultat/kostnad i mitten
- Tillhör de 25 procent av kommuner med sämst resultat/högst kostnad
- Data saknas

Barn och unga	2017	2018	2019	2020
Personaltäthet, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, lägeskommun, antal	5,2	5,0	5,1	
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	137 222	147 824	148 879	
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	69	68	71	
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	82,4	85,3	81,0	82,3
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	76,0	79,6	74,0	76,4
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	81,9	80,2	74,7	76,3
Elever i åk 9: Jag är nöjd med min skola som helhet, positiva svar, andel (%)		60,4		60,1
Elever i åk 9 med lägst betyget E i idrott och hälsa, kommunala skolor, andel (%)	89,4	85,7	85,1	94,5
Kostnad grundskola F-9, hemkommun, kr/elev	98 313	99 808	103 143	
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	72,3	76,0	66,8	67,8
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	71,8	75,0	74,7	71,7
Gymnasieelever med ogiltig frånvaro, kommunala skolor, andel (%) (-2019)	7,1	4,6	8,3	
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev	125 046	127 672	132 763	
Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv 0-18 år	6,5	9,2	10,8	
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	28	24	23	
Elever i musik- eller kulturskola, 6-15 år, andel (%)		16	15	

Stöd och omsorg	2017	2018	2019	2020
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - förbättrad situation, andel (%)		64		
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)				
Väntetid i antal dagar från ansökan vid nybesök till beslut inom försörjningsstöd, medelvärde	7	12		8
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv	4 853	5 451	6 981	
Väntetid i antal dagar från beslut till första erbjudna inflyttningsdatum avseende boende enl. LSS § 9.9, medelvärde			215	
Brukarbedömning boende LSS totalt Brukaren trivs alltid hemma		75		
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)				
Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), minus ersättning från FK enl SFB, kr/inv	7 321	7 886	8 462	
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	122	123	226	15
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	18	20	20	19
Kvalitetsaspekter särskilt boende äldreomsorg, andel (%) av maxpoäng			48	60
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	78	79	78	81
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	90	90	94	91
Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+	206 351	227 717	230 999	

Samhälle och miljö	2017	2018	2019	2020
Andel som får svar på e-post inom en dag, (%)	70	70	72	76
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)	59	55	54	65
Gott bemötande vid kontakt med kommun, andel av maxpoäng (%)	81	88	97	82
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng			39	56
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)		26		30
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)	57	46	56	
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (%)	21	33	29	
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) – Totalt, NKI	77	80	77	
Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar		12	14	
Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person	440	492	511	
Miljöbilar i kommunorganisationen, andel (%)	43,1	42,3	26,5	20,1
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	33	35	35	

Bedömning av god ekonomisk hushållning

Kommunen redovisar ett positivt resultat för 2020 och resultatmålet på 1,2 procent uppfylls. Kommunen har däremot tagit upp nya lån med 125 miljoner kronor under året vilket medfört att soliditetsmålet inte uppfylls. Räknas ansvarsförbindelsen avseende pensioner med har soliditeten dock ökat. Den sammantagna bedömningen är dock att soliditetsmålet är uppfyllt. Även målet om att reinvesteringar och kortsiktiga investeringar ska finansieras med egna medel är uppfyllt.

Bedömningen är att kommunen uppfyller de finansiella målen i enlighet med en god ekonomisk hushållning uppfylls. Det finns heller inga negativa resultat att återställa under den kommande treårsperioden.

Sammantaget är bedömningen för 2020 att kommunen inte lever upp till sin egen definition av god ekonomisk hushållning för de verksamhetsmässiga målen. Denna bedömning görs med stöd av sammanställningen tidigare i detta avsnitt.

VART GICK SKATTEPENGARNA?

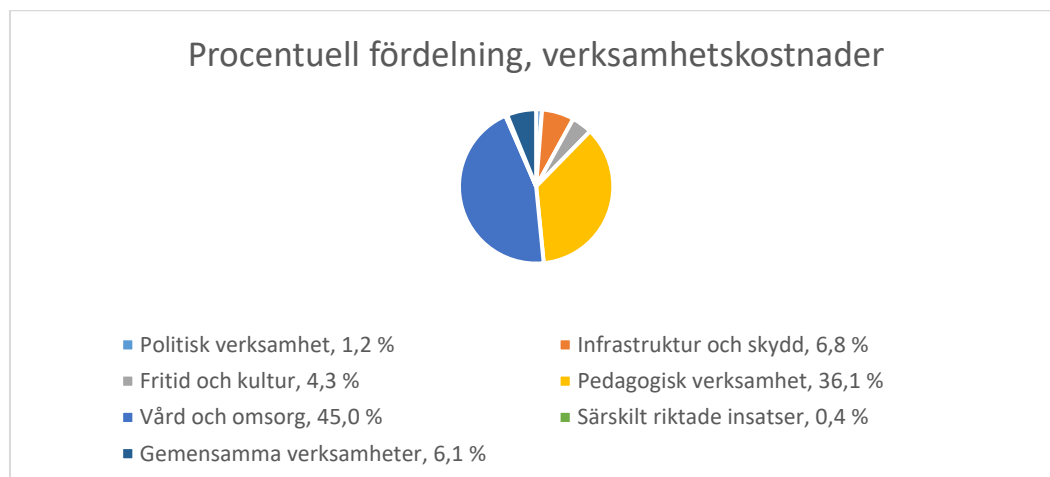
Diagrammet nedan visar övergripande hur Kristinehamns kommuns skatteintäkter 2020 använts. Sammantaget omfattar den procentuella fördelningen nedan 1,4 miljarder kronor.

De två absolut största verksamheterna är vård och omsorg (äldreomsorg, funktionshinder samt individ och familjeomsorg) samt pedagogisk verksamhet. Pedagogisk verksamhet omfattar förskola, grundskola, gymnasieskola samt vuxenutbildning. Dessa två verksamhetsgrenar utgör sammantaget cirka 81 procent.

Bakom rubriken infrastruktur och skydd döljer sig bland annat gator, vägar, parker och räddningstjänst. Denna verksamhetsgren utgör cirka 6,8 procent.

Särskilt inriktade insatser består av flyktingverksamhet och arbetsmarknadsåtgärder. Den låga procentandelen av skatteintäkterna beror på att dessa verksamheter har en hög grad av finansiering av riktade statsbidrag.

Gemensamma verksamheter består av kommunövergripande administration och fastigheter.

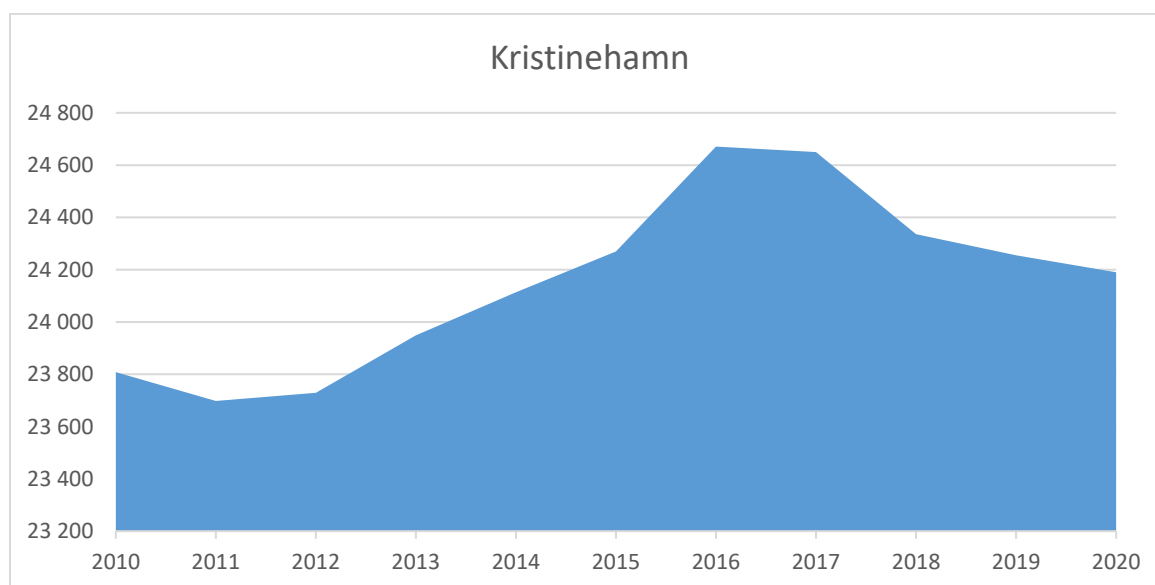
Översikt över verksamhetens utveckling

Befolkningsutveckling

Sverige hade 10 379 295 invånare vid årets slut 2020, vilket är en ökning med 51 706 personer eller 0,5 procent sedan årsskiftet 2019/2020. Folkökningen beror på att det har fötts fler än det har dött, men framför allt beror den på att fler har invandrat än utvandrat. Under 2020 invandrade 82 518 personer till Sverige, en minskning med 29 procent sedan 2019. Under 2020 utvandrade 48 937 personer, vilket var 2,6 procent fler än under 2019.

Vid årets slut 2020 hade Kristinehamns kommun 24 190 invånare, vilket är en minskning med 65 invånare eller 0,3 procent jämfört med december 2019. Födelseöverskottet avvek negativt med -103 personer och inrikes flyttnetto uppgick till -57 personer. Invandringsöverskottet uppgick till +84 personer. Justeringstalet uppgår till +11 personer.

Av Kristinehamns kommuns befolkning var 20 procent i åldern 0-19 år 53 procent i åldern 20-64 år, och 27 procent i åldern 65 år eller äldre. Andelen kvinnor var 49,5 procent och andelen män 50,5 procent. Medelåldern var 45,3 år, varav 46,5 för kvinnor och 44,1 för män².

² 2019 års statistik.

Fem år i sammandrag

Den kommunala koncernen (mkr)	2020	2019	2018	2017	2016
Verksamhetens intäkter	646,9	625,5	657,5	642,1	806,3
Verksamhetens kostnader	-1 963,3	-1 974,4	-1 953,7	-1 881,1	-1 922,3
Avskrivningar	-97,1	-90,5	-83,5	-78,8	-73,9
Årets resultat	93,2	12,5	62,0	76,3	136,0
Soliditet (%)	42%	42%	43%	42%	39%
Soliditet, inkl totala pensionsförpliktelser (%)	33%	32%	30%	29%	22%
Nettoinvesteringar, materiella anläggningstillgångar	167,3	227,3	195,5	237,4	236,2
Självfinansieringsgrad	118%	44%	86%	72%	88%
Långfristig skuld till kreditinstitut	1 129,4	1 017,8	948,6	965,3	973,2

Kristinehamns kommun (mkr)	2020	2019	2018	2017	2016
Verksamhetens intäkter	433,9	406,6	433,1	444,3	459,3
Verksamhetens kostnader	-1 810,9	-1 814,0	-1 797,0	-1 751,9	-1 709,7
Avskrivningar	-63,2	-58,2	-52,8	-47,5	-51,2
Årets resultat	72,0	-7,3	45,1	59,5	59,8
Soliditet (%)	47%	49%	52%	49%	48%
Soliditet, inkl totala pensionsförpliktelser (%)	33%	32%	33%	27%	21%
Nettoinvesteringar, materiella anläggningstillgångar	100,4	178,5	142,8	135,7	136,6
Självfinansieringsgrad	117%	14%	77%	98%	73%
Långfristig skuld till kreditinstitut	525,0	400,0	325,0	325,0	325,0

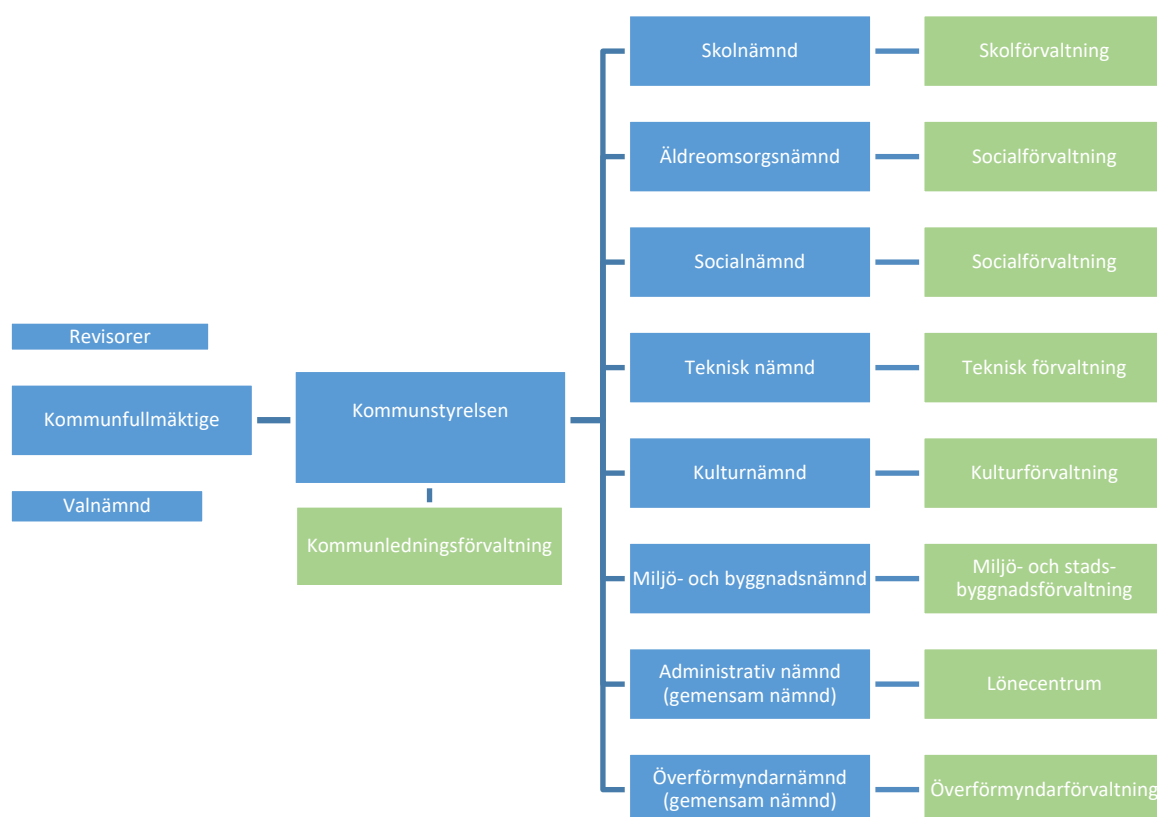
En stor del av de förändringar som kan avläsas för den kommunala koncernen har i allt väsentligt skett i kommunen.

- Ökningen av verksamhetens intäkter går att finna i ökade bidrag med anledning av pandemin Covid-19. Det är främst verksamheterna inom socialomsorg som varit mottagare av dessa bidrag.
- Verksamhetens kostnader har sjunkit något både i kommunen och i kommunkoncernen. Anledningen är bland annat effekter av kostnadsanpassningar som skett främst inom skola och social omsorg. Ett flertal verksamheter har inte bedrivits i samma omfattning som tidigare med anledning av Covid-19.
- Nettoinvesteringarna har varit de lägsta under de senaste fem åren. Kommunen har bland annat bara förbrukat cirka 100 miljoner kronor jämför med budgeterade 240 miljoner kronor. De senaste årens höga investeringsnivå medför ökade avskrivningskostnader för såväl kommunen som för kommunkoncernen. Nivån på avskrivningar kommer att öka i framtiden.
- Årets resultat är markant högre 2020 än 2019. Under innevarande år har staten beslutat om extra bidrag för välfärd och ersättning för Covid-19. De generella bidragen har ökat med nästa 70 miljoner kronor jämfört med 2019. Utöver detta har riktade bidrag med anledning av Pandemin påverkat 2020 med cirka 30-35 miljoner kronor.

- Självfinansieringsgraden för materiella investeringar är den högsta på de senaste fem åren. Den löpande verksamheten genererar mer pengar än investeringsnivån. Det gäller för såväl kommunen som för koncernen.
- Kommunen lånade under våren 2020 upp 125,0 miljoner kronor med anledning av den planerade investeringsnivån. Amortering har skett inom energikoncernen, 7,0 miljoner kronor, och inom Industrifastigheter med 6,0 miljoner kronor.

Den kommunala koncernen

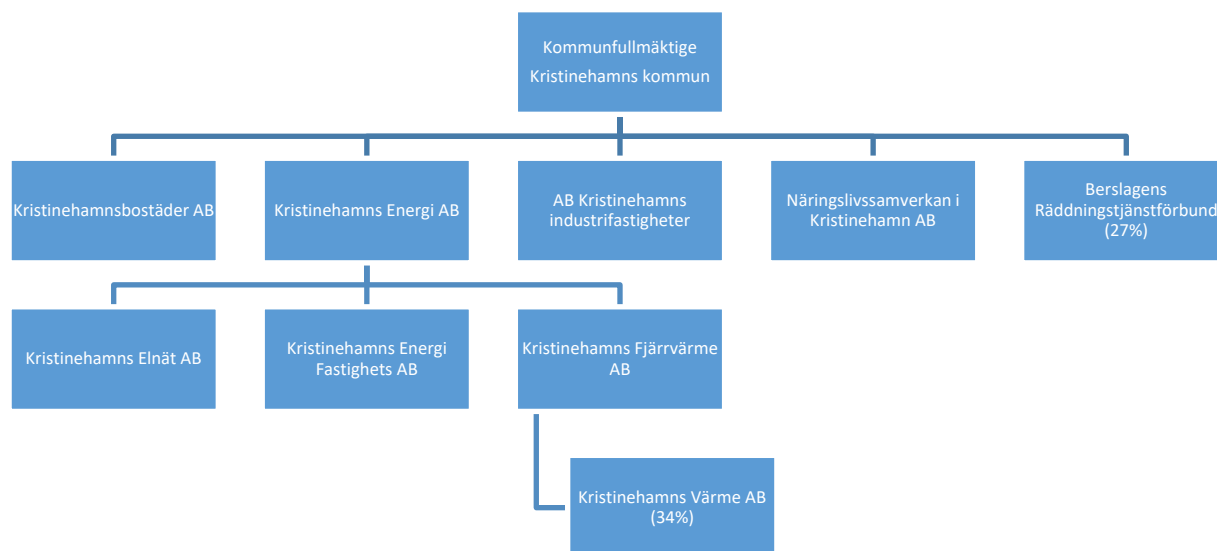
Den kommunala koncernen innefattar, förutom kommunen och dess nämnder, åtta bolag och ett kommunalförbund. Noterbart nedan är att socialförvaltningen handlägger verksamheter för både äldreomsorgsnämnden och socialnämnden.

Samverkan sker även genom följande gemensamma nämnder:

- Administrativ nämnd med lönehantering samt överförmyndarnämnd. Kristinehamns kommun är värdkommun för dessa nämnder.
- Drift- och servicenämnden (IT-frågor) där Karlstads kommun är värdkommun.
- Hjälpmedelsnämnd samt kost och servicenämnd där Region Värmland är värdkommun.
- Samordningsförbundet Samspelet.

Bolagsstrukturen, inklusive Bergslagens Räddningstjänstförbund, åskådliggörs enligt nedan. Inom kommunkoncernen finns inom energiområdet en aktiebolagsrättsligt äkta koncern med Kristinehamns Energi AB som moderbolag.

Kristinehamns kommun har dessutom minoritetsintressen i Vänerhamn AB, Inlandsbanan AB och Inera AB. Kristinehamns Fjärrvärme AB kommer under 2021 byta namn till Kristinehamns Energi Marknad AB samt att publika laddstolpar för elbilar samt att solcells-försäljningen flyttas från moderbolaget till det nya bolaget.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk styrning

Resultat

Resultatet för kommunen 2020 uppgår till 72,0 miljoner kronor. Jämfört med budget är resultatet 54,1 miljoner kronor högre. Året 2020 har inte varit ett vanligt år då världen drabbats av pandemin Covid-19. Detta har påverkat verksamheterna genom att kostnaderna och intäkterna för många av de kommunala verksamheterna inte bedrivits på så sätt som planerat. Vad gäller skatteintäkterna har de skrivits ned med betydande belopp (gäller både slutavräkningarna för 2019 och 2020) vilket medförde en negativ avvikelse om -19,4 miljoner kronor. Kompensation har erhållits från staten i form av generella bidrag för både ökad välfärd och kompensation för ökade kostnader på grund av pandemin. Under 2020 mottog kommunen 44,0 miljoner kronor som inte var kända vid budgettillfället. Vid sidan av dessa generella bidrag har staten kompenserat kommunerna genom bidrag som rekviderats eller erhållits efter deklaration av lönekostnader.

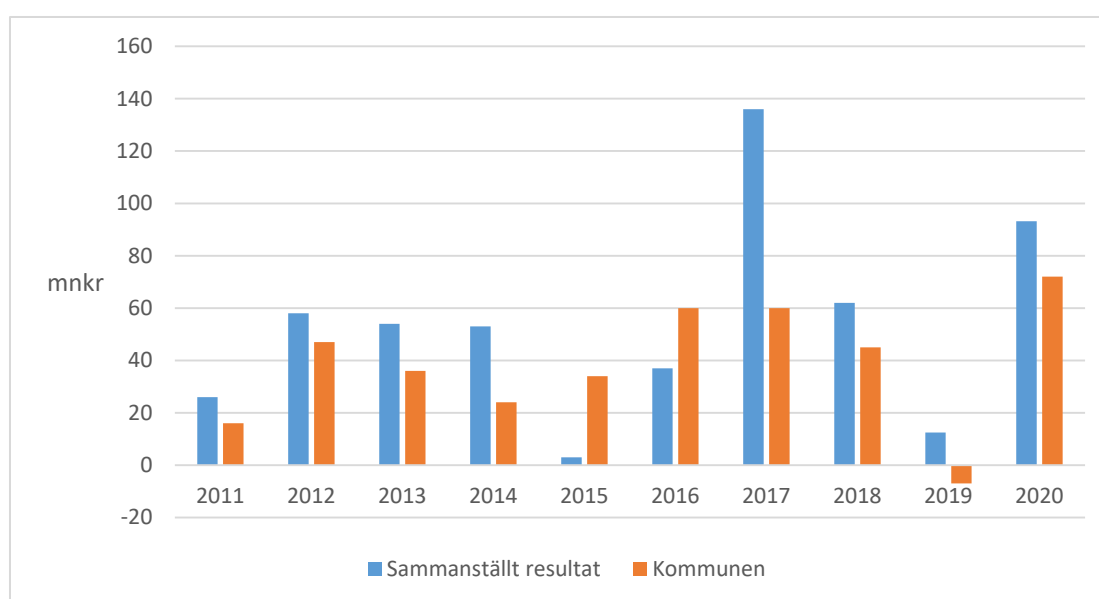
Ersättning för högre sjuklöneskostnader har erhållits med 14,4 miljoner som fördelats till respektive verksamhet. Statsbidrag har även tillgodoförts kommunen med 15,9 miljoner kronor som rekviderats. Av dessa har äldreomsorgsnämnden erhållit 11,9 miljoner kronor och socialnämnden 4,0 miljoner kronor. Förutom dessa nämnders arbete med effektiviseringsåtgärder har statsbidragen påverkat nämndernas avvikelser i positiv riktning.

Avskrivningarna fortsätter att öka, dock inte riktigt i den takt som förutspåddes förra året. Med den planerade investeringstakt som återfinns inom kommunen och inom kommunkoncernen är bedömningen att det trots allt kommer ske en relativt kraftig ökning av avskrivningarna även om

ökningen förskjutits något i tid. I den budget som antogs av kommunfullmäktige i juni 2020 uppgår avskrivningarna till 82,2 miljoner kronor för 2021.

Under året har det bedrivits två projekt med medel från resultatutjämningsreserven. Det är Match2job, 1,1 miljoner kronor, samt förebyggargrupp med 2,1 miljoner kronor. Båda projekten avslutades under 2020.

Det sammanställda resultatet för kommunkoncernen uppgår till +93,2 miljoner kronor (+12,5 miljoner kronor). Bolagens samlade resultat förbättrar det sammanställda resultatet med +21,2 miljoner kronor (+19,8 miljoner kronor). Det är främst energikoncernen och Kristinehamnsbostäder som bidrar till detta. Under de fyra sista åren har bolagens samlade resultat medfört att det sammanställda resultatet är högre än kommunens, d.v.s. bolagen är en tillgång även ur ett resultatperspektiv till skillnad från åren 2015 och 2016.

De i kommunkoncernen ingående organisationerna redovisar följande resultat för 2020 med jämförelse 2018-2019.

Resultat efter finansiella poster (mkr)	2020	2019	2018
Kommunen	72,0	-7,3	45,1
Koncernen Kristinehamns Energi	13,2	13,3	16,6
Kristinehamnsbostäder AB	10,8	13,1	8,4
AB Kristinehamns Industrifastigheter	3,4	1,8	0
Näringslivssamverkan i Kristinehamn AB	0,2	0,1	0,1
Bergslagens Räddningstjänstförbund (100%)	0,4	0	0,2

*Resultaten för aktiebolagen redovisas efter finansiella poster och räddningstjänstförbundets resultat avser hela förbundet och inte enbart Kristinehamns kommuns andel (27 procent).

Soliditet

Kommunens finansiella styrka på lång sikt har försvagats något under 2020. Soliditeten har sjunkit från 49 procent till 47 procent. Inkluderad ansvarsförbindelsen i soliditetsmättet har detta ökat från 32 procent till 33 procent. Trots minskningen de två sista åren är bedömningen att kommunen har en hög soliditet då man kan inrymma hela ansvarsförbindelsen och ändå ha en soliditet som överstiger 30 procent.

Kommunkoncernens soliditet uppgår till 42 procent och är oförändrad jämfört med 2019. Den lägre soliditetsnivån i kommunkoncernen jämfört med kommunen beror till största delen på att Kristinehamnshälsö har en högre lånefinansieringsgrad än både kommunen och energikoncernen.

Soliditet (mkr)	2020	2019	2018
Kommunen	47%	49%	52%
Koncernen Kristinehamns Energi	54%	52%	50%
Kristinehamnshälsö AB	24%	23%	22%
AB Kristinehamns Industrifastigheter	43%	42%	42%
Näringslivssamverkan i Kristinehamn AB	44%	43%	39%
Bergslagens Räddningstjänstförbund (100%)	27%	30%	31%

Likvida medel

Under 2020 har nivån på de likvida medlen i kommunen ökat från 33,5 miljoner kronor till 185,1 miljoner kronor, det vill säga en ökning med 151,6 miljoner kronor. Det finns två övervägande orsaker till den kraftiga ökningen.

- Kommunens investeringsnivå har varit låg jämfört med den budget som gällde för 2020. Skillnaden uppgår till 143 miljoner kronor. Med facit i hand var delar av den nyupplåning som gjordes under våren 2020 inte nödvändig.
- Statens utbetalning av bidrag till kommunen i för ökad välfärd och ersättning för kostnader orsakade av Covid-19 uppgår till väsentliga belopp och var inte kända vid budgettillfället. Bara de generella bidragen med anledning av detta uppgick under 2020 till drygt 40 miljoner kronor.

I samband med förfall av lån i början av juni 2021 kommer en bedömning göras huruvida kommunen behöver omsätta hela lånet. Detta uppgår till 125 miljoner kronor.

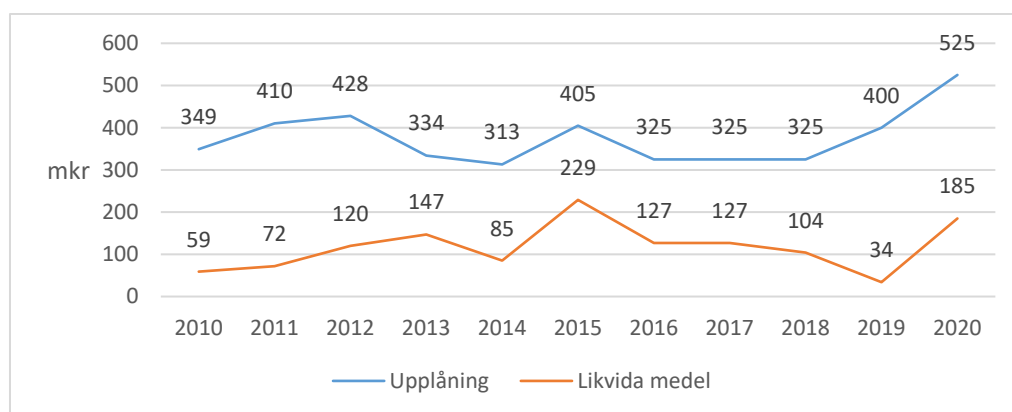

Diagram över långfristig upplåning och likvida medel

Nedanstående diagram visar förhållandet mellan kommunkoncernens likvida medel och långfristiga skulder. Ökningen av likvida medel i kommunen slår igenom i kommunkoncernen och detsamma gäller kommunens nyupplåning. Nivån på de likvida medlen, 303 miljoner kronor i kommunkoncernen, gör att tillfälliga likviditetsnedgångar för något av de ingående bolagen i närtid kan hanteras inom kommunkoncernen. De långfristiga skulderna för kommunkoncernen har de senaste två åren ökat.

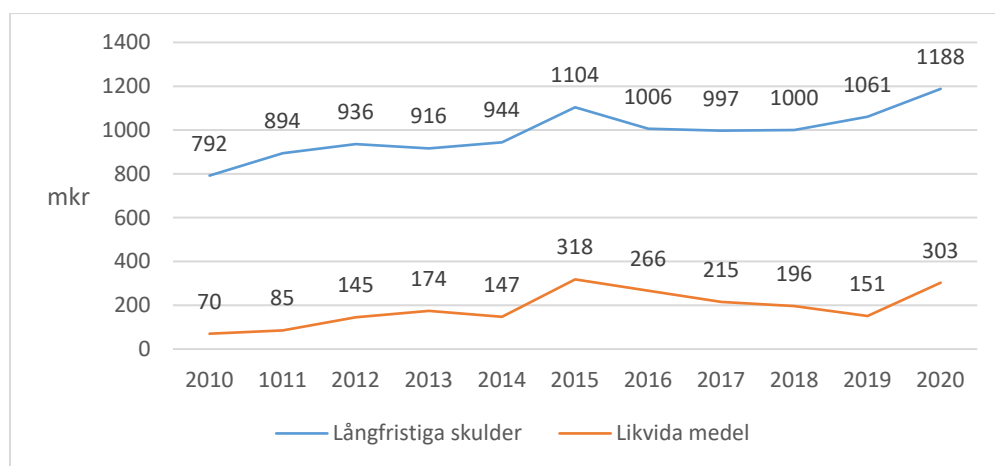

Diagram över kommunkoncernens långfristiga skulder och likvida medel

Pensioner

En total bild över de pensionsåtaganden som finns i kommunens redovisning samt de medel som försäkrats bort tas fram för att bedöma kommunens ekonomiska ställning. Förutom kommunen är det bara Bergslagens räddningstjänstförbud som redovisar pensionsförpliktelser i form av avsättning och ansvarsförbindelse i sin årsredovisning. Kommunens bolag har tryggt sina pensionsförpliktelser i pensionsförsäkringar.

Under 2020 har avsättning för pensioner för förtroendevalda ökat markant. Storleken på avsättningen har funnits tidigare men under både 2018 och 2019 har inrapporteringen inte varit fullständig. Årets ökning uppgår till 10,1 miljoner kronor inklusive löneskatt. Ansvarsförbindelsen har under 2020 minskat med 4,1 miljoner kronor.

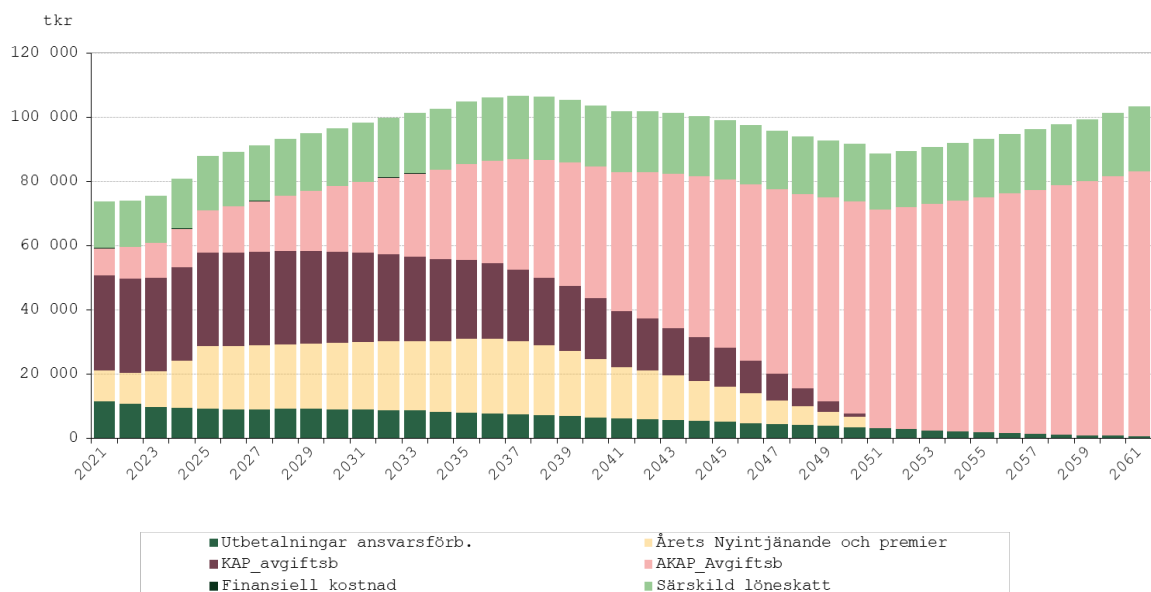
Tkr	2020-12-31	2019-12-31
Pensionsförpliktelse		
1. Total förpliktelse i balansräkningen	286 173	280 099
a. Avsättning inklusive särskild löneskatt	27 950	17 822
b. Ansvarförbindelse inkl. särskild löneskatt	258 223	262 277
2. Pensionsförpliktelse som tryggats i Pensionsförsäkring*	285 031	287 431
3. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0	0
4. Summa pensionsförpliktelse	571 204	567 530
Förvaltade Pensionsmedel - marknadsvärde		
5. Totalt pensionsförsäkringskapital	378 044	376 742
a. varav överskottsmedel	1 660	594
6. Totalt kapital, pensionsstiftelse	0	0
7. Finansiell Placering (egna förvaltade pensionsmedel)	0	0
8. Summa förvaltade pensionsmedel	379 704	376 742
Finansiering		
9. Återlånade medel	191 500	190 788
10. Konsolideringsgrad	66,47%	66,38%

*Jämförelsebeloppet 2019 har ändrats i KPA:s beräkning

Som framgår av tabellen ovan har kommunen ingen förvaltning av pensionsmedel. Det gäller såväl extern som intern förvaltning. De återlånade medlen³ har ökat något jämfört med 2019. Skälet är ökningen av pensionsavsättning till förtroendevalda.

PENSIONSOSTNAD I FASTA PRISER

KRISTINEHAMNS KOMMUN

³ Återlånade medel utgörs av skillnaden mellan pensionsförpliktelser och förvaltade pensionsmedel.

I början av 2021 erhöles en långtidsprognos avseende de framtida pensionskostnaderna. Som framgår av diagrammet ovan kommer de framtida pensionskostnaderna öka successivt till slutet av 2030-talet, cirka 105-110 miljoner kronor, jämfört med den bedömda nivån för 2021, 73-74 miljoner kronor. Av diagrammet syns tydligt hur det nya pensionsavtalet AKAP-KL fasas in när de äldre avtalen upphör att gälla.

Händelser av väsentlig betydelse

- Spridningen av Covid-19 har präglat Kristinehamns kommun likväl som resten av samhället och medfört snabba och kännbara omställningar i verksamheterna och för personalen. En hel del av verksamheternas aktiviteter har inte kunnat utföras på vanligt sätt. Gymnasieskolan och vuxenutbildning har delvis bedrivit undervisningen på distans, besök till boenden har begränsats, bibliotek, museer och andra allmänna inrättningar har hållit stängt och i verksamheter där det har varit möjligt har personal arbetat hemifrån i stor utsträckning.
- Regeringen beslutade i december om att återetablera Bergslagens artilleriregemente i Kristinehamn, vilket väntas vara fullt utbyggt 2030.
- Slutbesiktningen av byggnationen av det nya Brogårdsgymnasiet, KTIC, resulterade i ett underkännande av entreprenaden. Efter att entreprenören påkallat en överbesiktning som bedömde att det saknades grund för underkännande av entreprenaden, har parterna hållit tvisteförhandlingar. Ärendet var inte utrett vid årets slut.
- Ett nytt äldreboende i Ölme färdigställdes, med 16 lägenheter.
- Klas 6 B vid Södermalmsskolan vann den nationella tv-produktionen Retorikmatchen och uppvtaktades av utbildningsminister Anna Ekström. Finalen publicerades den 10 december och visas på SVT play fram till och med juni 2021.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrning

Ett av de viktigaste styrinstrumenten för kommuner och regioner är budgeten, det vill säga planen för verksamhet och ekonomi. Kristinehamns kommuns budgetprocess för kommande budgetår gör en uppstart under februari månad året innan budgetåret. Efter denna uppstart genomförs regelbundna möten där både majoritet, opposition samt förvaltningschefer deltar. Förvaltningarna informerar bland annat om ekonomiska förutsättningar för kommande budgetår samt ytterligare två år. Förvaltningarna informerar även om kända och/eller bedömda förändringar som påverkar verksamheterna. Ett tillfälle ägnas åt de kommunala företagen. Det parallella arbete som pågår i förvaltningen utmynnar i förslag till ekonomiska ramar för kommande budgetår. Dessa fastställs av kommunfullmäktige under juni månad tillsammans med beslut om skattesats.

Under 2020 har ett stort arbete lagts ned på en ny styrmodell och nu pågår ett arbete där de politiska partierna ska arbeta fram nya mål för verksamheterna. Planen är att dessa nya mål ska implementeras i budgeten för 2022. Arbetet med nya ägardirektiv vad gäller de kommunala bolagen håller på att arbetas fram och ska behandlas av kommunfullmäktige innan halvårsskiftet 2021.

Uppföljning

Ekonomisk uppföljning avseende kommunen och kommunkoncernen sker tre gånger på år. En enklare uppföljningen sker efter fyra månader, innehållande:

- Resultaträkning (inklusive finansiella poster) – med helårsprognos
- Driftredovisning – med helårsprognos
- Investeringsredovisning – med helårsprognos
- Resultaträkning för de kommunala bolagen – med helårsprognos

Efter åtta månader görs en delårsrapport med utförligare information från nämnderna och en åiterrapport utifrån de fastställda målen på fullmäktigenivå. Det gäller såväl de verksamhetsmässiga som de finansiella målen. Jämfört med uppföljningen efter fyra månader innehåller delårsrapporten förvaltningsberättelse och en sammanställd redovisning för hela kommunkoncernen. Den ekonomiska åiterrapporteringen innehåller i allt väsentligt de ekonomiska sifferuppställningarna som återfinns i årsredovisningen.

Efter årets slut upprättas en årsredovisning i enlighet med detta dokument. Samtliga dessa tre uppföljningar behandlas av kommunfullmäktige och delårsrapport och årsredovisning är föremål för revision.

Verksamhetsstruktur och finansieringsform

Vad gäller de skattefinansierade verksamheterna redovisas endast de större verksamhetsblocken i nedanstående tabell. De affärsdrivande som redovisas bedrivs i de kommunala bolagen.

Kristinehamns kommun

Skattefinansierad	Avgiftsfinansierad	Affärsdrivande
Vård och omsorg Individ- och familjeomsorg Förskola och skola Gymnasieskola och vuxenutbildning Kultur- och fritid Gata och park Räddningstjänst	Vatten och avlopp Renhållning	Hysesbostäder Industrilokaler Energi

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommunallagen ställer krav på att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Begreppet God ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Det finansiella perspektivet handlar om kommunens finansiella ställning och ekonomiska utveckling. En utgångspunkt är att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Finansiella mål behövs för att betona att ekonomin är en begränsning för i vilken omfattning verksamheten kan bedrivas.

Verksamhetsperspektivet handlar om kommunens förmåga att bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. För att åstadkomma detta behövs tydliga och mätbara verksamhetsmål som är möjliga att utvärdera. Förutom att målen ska stödja att resurserna används till rätt saker och på ett kostnadseffektivt sätt, anger målen den politiska inriktningen för

verksamheterna. Målen tydliggör även det kommunala uppdraget för kommuninvånarna och andra intressenter. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger på så sätt ihop för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås.

Kristinehamns kommun definierar att god ekonomisk hushållning uppnås när det ekonomiska resultatet är positivt, de finansiella målen är uppfyllda och kommunen rör sig i riktning mot fastställda verksamhetsmål. På lång sikt måste kommunen planera för ett större överskott till reserver för kommande investeringar och för den service kommande generationer kommer att efterfråga.

De finansiella målen enligt riktlinjer för god ekonomisk hushållning och budget 2020 för Kristinehamns kommun.

Mål	Kommentar	Måluppfyllelse
Kommunens långsiktiga resultatnivå ska motsvara minst 2 % över en femårsperiod.	De senaste fem årens resultatnivå motsvarar i snitt 3,2 % per år.	Målet uppnås
Kommunfullmäktige har beslutat att resultatet för 2020 ska minst uppgå till 1,2 procent av skatteintäkter och generella bidrag och utjämning.	Resultatet uppgår till 72,0 mkr vilket motsvarar 4,8 procent av skatteintäkter och generella bidrag. Detta överstiger resultatmålet.	Målet uppnås
Kommunens soliditet ska hållas oförändrad eller utvecklas positivt över en femårsperiod	Soliditeten har sjunkit med 1 procentenhet under de senaste fem åren. Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen har ökat med 12 procentenheter. Sammantaget är bedömningen att målet uppnås	Målet uppnås
Kommunens investeringar ska så långt som möjligt finansieras med egna medel. Reinvesteringar och mindre, kortsiktiga investeringar ska finansieras genom egna medel. Stora och långsiktiga investeringar, där det är rimligt att investeringsutgifterna ska bäras av kommande generationer genom avskrivningar, kan lånefinansieras. Kommunfullmäktige ska besluta om låneram i budget.	Av 2020 års investeringar bedöms cirka 40 mkr avse reinvesteringar och mindre, kortsiktiga investeringar. Dessa har i sin helhet finansierats med egna medel.	Målet uppnås
Kommunfullmäktiges beslutade låneram för 2020 uppgår till 125 miljoner kronor.	Någon nyupplåning utöver fullmäktiges beslutade nivå i årsbudgeten har inte gjorts	Målet uppnås

Resultatet för kommunen uppgår till +72,0 miljoner kronor mot ett budgeterat resultat om 17,9 miljoner kronor. Den totala budgetavvikelsen uppgår därmed till 54,1 miljoner kronor.

Kommunkoncernens sammanställda resultat uppgår till +93,2 miljoner kronor. Det sammanställda resultatet är drygt 20 miljoner kronor bättre än kommunens resultat och det är främst energikoncernen och Kristinehamnsbostäder som bidrar till denna förbättring. Någon budget på sammanställd nivå upprättas inte.

De väsentligaste avvikelserna i kommunens resultaträkning återfinns bland verksamhetens intäkter, verksamhetens kostnader och avskrivningar.

(mkr)	Redovisat	Budget	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	433,9	374,3	+59,6
Verksamhetens kostnader	1 810,9	1 765,5	-45,4
Skatteintäkter	1 064,6	1 084,0	-19,4
Generella bidrag och utjämning	452,7	399,5	53,2

Verksamhetens intäkter

Bland budgetavvikelserna finns det följande områden som har stora avvikelser:

- Driftbidrag från staten, +57,6 miljoner kronor. Det är framför allt ersättning för ökade kostnader med anledning av pandemin Covid-19 samt ökade statsbidrag riktade mot skolan som bidrar till den positiva avvikelsen.
- Trots överskottet på verksamhetens intäkter redovisar intäkterna för migration en stor negativ avvikelse, -14,8 miljoner kronor. Verksamheten avseende migration har minskat kraftigt de senaste åren.
- Försäljning av skog, + 1,9 miljoner kronor
- Omsorgsavgifter, + 2,1 miljoner kronor, förskoleavgifter, +1,5 miljoner kronor, hyror, 1,1 miljoner kronor

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader lämnar ett underskott om -45,4 miljoner kronor. För alla kostnader som konterats med den speciella aktivitetskoden för Covid-19 lämnar de sammantaget ett underskott om -12,7 miljoner kronor. Av detta avser -3,5 miljoner kronor förbrukningsmaterial och -8,1 miljoner kronor avser personalkostnader. I samband med rekvisition av statsbidrag under hösten kan vi tyvärr konstatera att denna kod inte alltid använts fullt vilket innebär att ytterligare kostnader finns i verksamheterna som beror på Covid-19.

Köp av verksamhet, både huvudverksamhet och stödverksamhet, lämnar ett underskott om 13,0 miljoner kronor. Det är dock ett nettounderskott då det även finns verksamheter som lämnar positiva avvikelser.

Verksamheter	Avvikelse
Gymnasie-/gymnasiesärskola	-4,4
Äldreomsorg	-2,0
Funktionshinder	-3,8
Institutionsvård (barn, unga och vuxna)	-7,4
Familjehemsvård (barn och unga)	-13,0
Flyktmottagande	+19,2

Under 2020 har ny rutin påbörjats genom att bokföringsmässigt skriva ned obetalda kundfordringar som är äldre än tre månader. Detta har medfört en negativ avvikelse om -5,9 miljoner kronor.

Licensavgifter lämnar ett underskott om -4,8 mkr och avgifter för kurser och konferenser lämnar ett överskott om +3,2 miljoner kronor. Vad gäller det senare beror det på en stor återhållsamhet med anledning av Covid-19.

Inom gruppen köp av tjänster, både konsulttjänster och övrigt främmande tjänster, återfinns skolnämndens ofördelade sparkrav 15,3 miljoner kronor vilket medför ett underskott om 10,2 miljoner kronor. Exkluderas denna post vänds istället underskottet till ett överskott om 5,1 miljoner kronor vilket uppstått inom turistverksamhet samt inom kommunstyrelsens verksamheter.

De totala anslagen för friskvård och företagshälsovård lämnar ett överskott om +1,8 miljoner kronor. Det totala anslaget uppgick till 4,2 miljoner kronor.

Skatteintäkter

Den stora negativa avvikelserna vad gäller skatteintäkter beror på att slutavräkningen för 2019 ytterligare försämrats 2020 samt att den preliminära slutavräkningen för 2020 uppgår till betydande belopp, -17,3 miljoner kronor.

Generella statsbidrag och utjämning

Generella statsbidrag och utjämning prognostiseras ge ett överskott om +53,2 miljoner kronor. Vid sidan det obudgeterade statsbidraget för flyktingsituationen om 10,1 miljoner kronor består avvikelserna av följande poster. De extra bidragen avser bidrag för ökad välfärd samt bidrag för att möta de ökade kostnaderna med anledning av pandemin Covid-19.

- Extra bidrag beslutade i februari 2020 + 4,1 mkr
- Extra bidrag beslutade i juni 2020 + 39,9 mkr
- Minskat skatteunderlag, periodiseringsfonder + 1,4 mkr
- Förändring utjämningsystemet och fastighetsavgift - 2,4 mkr

Balanskravsresultat

Balanskravet innebär att kommuner och regioner inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Om resultatet ändå blir negativt måste det kompenseras med överskott inom tre år. Kommunens resultat 2019 uppgår till +72,0 miljoner kronor resultaträkningen. Efter avdrag av årets realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar om 1,1 miljoner kronor uppgår årets resultat efter balanskravsjusteringar till 70,9 mkr. Disposition ur resultatutjämningsreserven har skett med 3,2 mkr för så kallade RUR-projekt⁴. Utöver detta har en reservering till resultatutjämningsreserven skett med -31,0 miljoner kronor. Årets balanskravsresultat uppgår därmed till 43,1 miljoner kronor och därmed är balanskravet uppfyllt. Något negativt resultat behöver därför inte återställas.

För att kommunen ska kunna göra nya reserveringar i resultatutjämningsreserven måste resultatet efter balanskravsjusteringar vara minst 1,0 procent av skatter och generella statsbidrag och utjämning, vilket är 15,2 miljoner kronor.

Balanskravsutredning

Balanskravsutredning	2020	2019	2018
Årets resultat enligt resultaträkningen	71 957	-7 283	45 091
(-) Samtliga realisationsvinster	-1 101	-1 307	-3 202
(+) Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
(+) Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
(+/-) Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
(+/-) Återföring av realiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	70 856	-8 590	41 889
(-) Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-31 000	0	0
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv*	3 203	8 591	6 940
Årets balanskravsresultat	43 059	1	48 829

⁴ RUR = Resultatutjämningsreserven

*Användning av medel från resultatutjämningsreserv	2020	2019	2018
Disponering för att erhålla ett justerat positivt resultat		1 592	
Demensteamet		2 394	4 721
Match2job	1 135	1 910	222
Förebyggargrupp	2 068	2 695	1 997
Summa	3 203	8 591	6 940

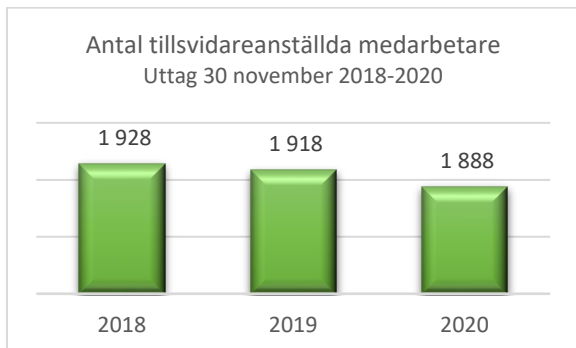
Väsentliga personalförhållanden

Under 2020 har en centralisering av samtliga av kommunens HR-strategier genomförts. Detta har underlättat ett gemensamt fokus i HR-frågorna där digitalisering varit ett viktigt tema under året. Många av HR-frågorna har också färgats av den pågående pandemin, som haft stora effekter på både sjukfrånvaro och på hur vi som arbetsgivare kunnat arbeta med arbetsmiljöfrågor.

Antal medarbetare

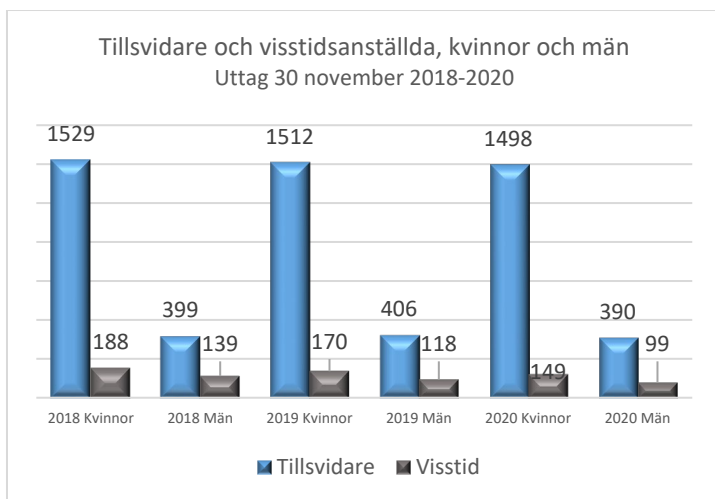
Antalet tillsvidareanställningar per 30 november 2020 var 1 888 medarbetare. 20,7 procent av de tillsvidareanställda medarbetarna är män, vilket så när som på 0,5 procentenheter är samma andel som under 2019 och exakt samma andel som 2018. Tendensen över tid visar på liten minskning av antalet tillsvidareanställningar från år till år, men det handlar om väldigt små skillnader.

Samma minskande trend kan anas gällande antalet månadsanställda, både i antal medarbetare och utifrån årsarbetare.

Anställningsformer

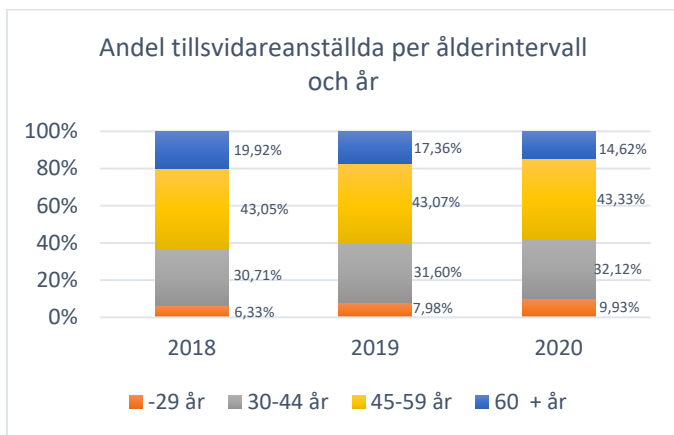
Även en analys av antalet visstidsanställda visar på en minskning 2020 jämfört med föregående år. Den 30 november 2020 hade kommunen 248 visstidsanställda medarbetare, att jämföra med 288 året innan. Av det totala antalet anställningar så utgör visstidsanställningarna 11,6 procent, att jämföra med 13,1 procent året innan. Av de anställda kvinnorna är det cirka 10 procent som innehar en visstidsanställning, att jämföra med cirka 20 procent av männen.

Åldersfördelning

Den 30 november 2020 utgjordes 10 procent av kommunens tillsvidareanställda av medarbetare under 30 års ålder. 32 procent av medarbetarna var mellan 30 och 44 år och 43 procent mellan 45 och 59 år. 15 procent av medarbetarna var 60 år eller äldre.

Under åren 2018-2020 har fördelningen i ålderskategorierna 30-44 samt 45-59 legat stabilt, medan gruppen med yngre medarbetare vuxit från 6 procent till 10 procent. Samtidigt har andelen medarbetare som är 60 år eller äldre minskat från 20 procent till 15 procent.

Sjukfrånvaro

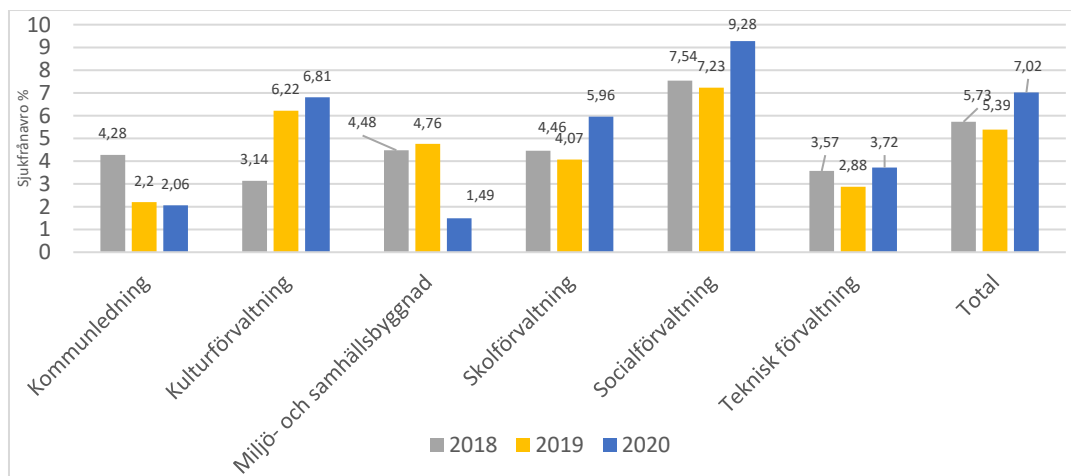
Covid-19 har påverkat alla verksamheter på olika sätt och att sjukfrånvarosiffrorna har ökat markant inom flera verksamheter var väntat. Socialförvaltningens siffror har ökat till 9,28 procent under 2020 jämfört med 7,23 procent år 2019. Värt att notera, är att de som arbetar inom vård, omsorg och skola inte har möjlighet att arbeta hemifrån om de har symtom på Covid-19.

Skolförvaltningen har av den anledningen också ökat sin sjukfrånvaro från 4,07 procent under 2019 till 5,96 procent under 2020.

Sjukfrånvaron som helhet i kommunen ligger idag på 7,02 procent jämfört med 2019 års siffror på 5,39 procent vilket är förväntade siffror under en pågående pandemi.

Exempel på hälsofrämjande insatser som har genomförts under 2020 är:

- Återinförandet av friskvårdsbidraget
- Hälsopotten har beviljat 17 ansökningar i år

Sjukfrånvaro i procent kopplad till ålder och kön

	2018		2019		2020	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
<=29	6,20	2,98	5,30	3,01	6,41	5,68
30-49	6,47	3,33	5,83	3,41	7,50	5,64
>=50	6,74	2,86	6,49	3,21	7,94	4,49
Totalt						
	5,73		5,39		7,02	

Noterbart från tabellen ovan är att männen genomgående har lägre sjukfrånvaro än kvinnor, gäller såväl över tid och ålder.

Sjukfrånvaro mer än 59 dagar uppdelat på kön. Avser andel av den totala sjukfrånvaron.

	2018		2019		2020	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
	34.43	41.69	29.21	37.45	26.13	28.82
Totalt	40.74		36.21		28.35	

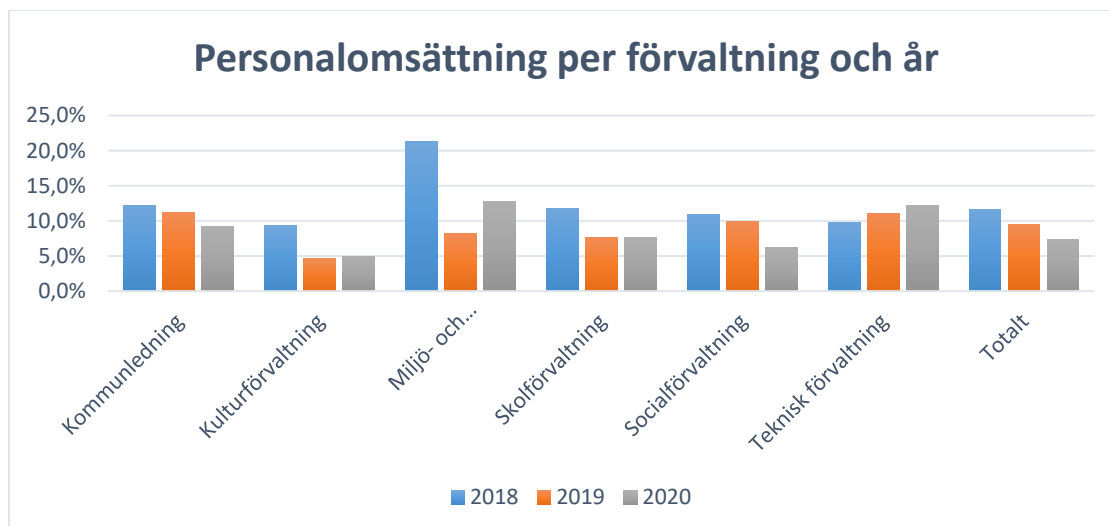
Korttidsfrånvaro. Andelen sjukfrånvaro 1-14 dagar i % av den totala arbetstiden uppdelat på kön

	2018		2019		2020	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
	2.05	3.08	2.02	3.08	3.37	4.37
Totalt	2.83		2.82		4.13	

Personalomsättning

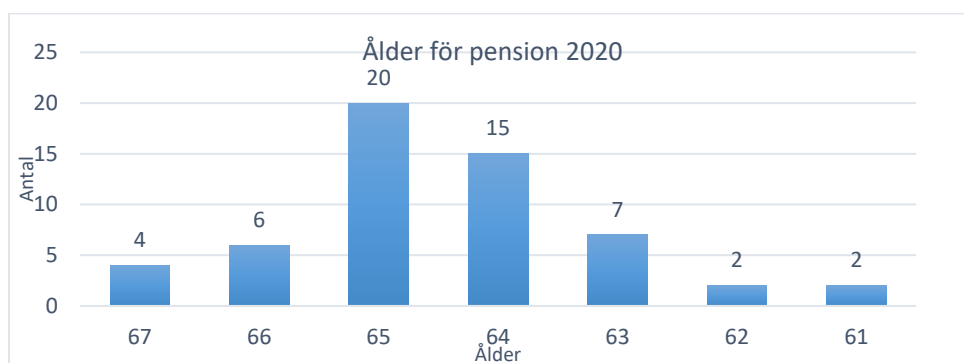
Personalomsättningen inom kommunen har sjunkit under perioden 2018-2020, från 11,7 procent till 7,4 procent. Personalomsättningen har under mätperioden sjunkit på samtliga förvaltningar, med undantag för tekniska förvaltningen, där omsättningen ökar från 9,8 procent till 12,1 procent.

En anledning till att omsättningen minskar kan vara den pågående lågkonjunkturen, som generellt leder till mindre rörlighet på arbetsmarknaden.

Pensionsavgångar

Under 2020 var det 56 av kommunens medarbetare som valde att gå i pension. Från och med 2020 har medarbetare rätten att stanna kvar i sin anställning tills de fyller 68 och detta gör att pensionsåldern varierar mycket. Den vanligaste åldern att gå i pension under 2020 var dock vid 65. Diagrammet nedan visar åldersfördelningen för de individer som valt att gå i pension under 2020.

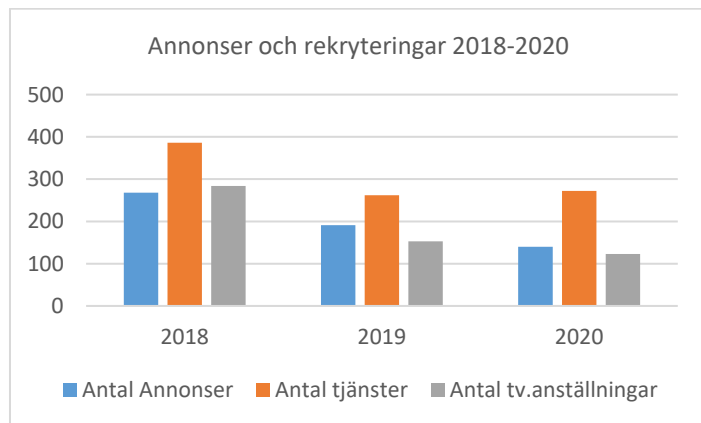
Huruvida den vanligaste åldern för pension kommer fortsätta att vara 65 nu när möjligheten att stanna längre i anställning finns går inte att avgöra. Det innebär i sin tur att det är svårt att göra en prognos för hur framtida pensionsavgångar kommer se ut. I tabellen nedan framgår hur många av kommunens anställda som fyller 65 under åren 2021-2025.

Antal som fyller 65 år 2021	46
Antal som fyller 65 år 2022	53
Antal som fyller 65 år 2023	54
Antal som fyller 65 år 2024	73
Antal som fyller 65 år 2025	51

Rekrytering

Under 2020 har kommunen utannonserat 271 lediga tjänster, vilket är en minimal ökning sedan 2019. Trenden över tid är dock att färre tjänster utannonseras. En skillnad från förra året är att det utannonseras färre tillsvidare tjänster, vilket kan vara en effekt av den mer restriktiva hållningen till att återbesätta vakanta tjänster.

Av de 271 utannonserade tjänsterna så var 8 interna, även detta en minskning i antal sedan tidigare år. Vi kan också se ett minskat antal sökande till de tjänster som annonseras. Ett skäl till detta kan vara att det är färre tillsvidare tjänster, och att tidsbegränsade anställningar är mindre attraktiva. Ytterligare en anledning till detta kan vara att arbetsmarknaden på grund av den rådande pandemin upplevs som tuffare, och att människor i och med detta är mindre benägna att bytta arbete.

Uppföljning av arbetsmiljöpolicy

Kristinehamns kommun har sina arbetsmiljömål inskrivna i arbetsmiljöpolicy. Målen är baserade på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

Kristinehamn kommuns mål är följande:

- Alla anställda ska ha årliga utvecklingssamtal med individuella mål som följs upp kontinuerligt**

Enligt enkäten som skickats till samtliga chefer är det 92,6 procent av cheferna som haft medarbetarsamtal. Det är svårt att få 100 procent på denna fråga, vilket bl.a. beror på att vi har nyanställda chefer men även mycket sjukfrånvaro på grund av covid-19.
- Alla nyanställda medarbetare ska ha ett introduktionsprogram**

Det finns framtagna checklistor för introduktion av såväl medarbetare som chefer. I vilken utsträckning dessa följs är dock oklart. Under hösten 2020 har ett samarbete mellan HR-avdelningen, kommunikationsavdelningen och digitaliseringsavdelningen startats, som syftar till att skapa en plattform för digital introduktion, vilken också kommer underlätta uppföljning av detta mål.
- Alla nyanställda chefer ska under första året påbörja Kristinehamns kommuns interna chefsintroduktionsprogram**

Under 2020 skapades en utbildningskalender för nyanställda chefer, men som även är tillgänglig för de chefer som vill ha en uppförskning inom vissa områden. Under året började 13 nya chefer och av dessa är det 9 som påbörjat sin chefsintroduktion
- Samtliga enheter ska föra dialog om arbetsbelastningen på APT**

Arbetet med det nya samverkansavtalet har varit pausat under året på grund av avtalsrörelsen. Därför finns fortfarande "Systematisk arbetsmiljö" kvar som en punkt på dagordningen. Avsikten är att frågan om arbetsbelastning kommer bli en tydligare punkt på dagordningen för arbetsplatsträffarna när det nya samverkansavtalet träder i kraft.
- Chefer ska fånga upp och möta sina medarbetares behov av stöd vid signaler på ohälsa, sjukskrivning och återgång till arbete**

Arbetet med att utveckla rutiner och handlingsplaner för att ge cheferna ett så bra stöd som möjligt sker kontinuerligt. Cheferna har det yttersta arbetsmiljöansvaret och det är viktigt att

de har kompetens och resurser, så att de i sin tur ska kunna stötta sina medarbetare. HR-avdelningen erbjuder utbildningsinsatser inom rehabiliteringsverktyget Adato flera gånger per år till samtliga chefer, samt specifikt till nyanställda chefer.

En ny och uppskattad rutin är att hälsa- och rehabsamordnare träffar alla chefer inom de största förvaltningarna med flest rehabärenden, dvs social- och skolförvaltningen. Detta sker minst 2 gånger per termin för genomgång av respektive chefs ärenden i Adato. Övriga förvaltningar erbjuds denna möjlighet om behov uppstår. Genomgångarna är ett tillfälle för chef att både bolla ärenden och få svar på frågor som rör Försäkringskassan, primärvård och företagshälsovård. Hälsa- och rehabsamordnare fungerar som en koordinator för att stötta chef, samt samordna i ärenden där behov finns.

Arbetsmiljöverket var även under hösten och gjorde en systeminspektion av kommunens årliga uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Inspektionen resulterade i ett inspektionsmeddelande med 2 krav på tre brister.

Kompetensförsörjningsstrategi

Kommunstyrelsen fattade under året beslut om en kompetensförsörjningsstrategi för Kristinehamns kommun. Under de närmaste åren har Kristinehamns kommun fem prioriterade områden att arbeta med. För att säkerställa kompetensförsörjningen behöver kommunen planera aktiviteter inom dessa prioriterade områden, både på övergripande och verksamhetsnivå.

De prioriterade områdena är; Strategisk kompetensförsörjning, Ledar- och medarbetarskap, Lön och förmåner, Arbetsmiljö och hälsa samt Arbetsgivarvarumärket.

Kort sammanfattat handlar de prioriterade områdena bland annat om att ha rätt kompetens på rätt plats och att utveckla våra medarbetare på bästa sätt, att ha engagerade och motiverade medarbetare som ger förutsättningar att utveckla verksamheten samtidigt som medarbetarna är ambassadörer för organisationen. Vi som arbetsgivare måste också ha en välfungerande och tydlig löneprocess och förmåner som får medarbetare och potentiella medarbetare att vilja stanna kvar eller komma till oss. Vi måste också säkerställa att arbetsmiljöarbetet är en naturlig del av det dagliga arbetet liksom att vi har en väl fungerande samverkan mellan ledare, medarbetare och skyddsombud. Slutligen behöver vi utveckla vår förmåga att marknadsföra jobben som finns i organisationen och vad vi som arbetsgivare kan erbjuda och vad vi står för.

För att lyckas med kompetensförsörjningsarbetet och möta framtida kompetens- och rekryteringsbehov behöver vi ta fram övergripande aktiviteter för respektive område. Varje område behöver även kompletteras med aktiviteter i verksamheternas kompetensförsörjningsplaner. Under hösten 2020 har respektive förvaltning tagit del av strategin och ska under 2021 upprätta förvaltningsspecifika kompetensförsörjningsplaner. HR-avdelningen har under 2020 tagit fram ett metodstöd för vad planerna ska innehålla.

Riktlinje för strategiskt lönebildningsarbete

Under 2020 har en riktlinje gällande kommunens lönebildningsarbete tagits fram och antagits. Riktlinjen utgår från tre parallella processer på olika nivåer; strategisk nivå, samverkansnivå och på arbetsplatsnivå. En stor del av de aktiviteter som ingår i den strategiska nivån är nya för organisationen och handlar om utvärdering samt strategiska och långsiktiga ställningstaganden. Det har också varit av stor vikt att koppla samman lönebildningen med budgetarbetet för att säkerställa en långsiktighet.

Riktlinjen har tagits fram i dialog med samtliga förvaltningschefer och även omfattat förvaltningarnas ledningsgrupper. Nästa steg, som påbörjas under våren 2021, är att kommunicera riktlinjen till hela organisationen.

Hälsofrämjande ledar- och medarbetarskap

- **Mentorskap** – Av de som sökt till mentorskapsprogrammet blev åtta matchade med en varsin mentor. Två av dessa chefer (adepter) har slutat sin anställning i Kristinehamns kommun och en chef kände att det blev för stressigt att hinna med att träffa sin mentor och valde därför att avbryta samarbetet med sin mentor. Det är nu bara 5 par kvar. Det har varit lyckade matchningar och alla adepter har velat ha kvar sin mentor. De har träffats cirka 1gång/månad.
- **Framtidens ledare** – Under 2020 planerades en andra omgång av det interna chefsutvecklingsprogrammet ”Framtidens ledare”, ett utvecklingsprogram för medarbetare med intresse av att i framtiden axla ett chefs- eller ledaransvar i kommunen. Programmet har tio platser och intervjuer till programmet genomfördes under hösten. Tio deltagare utsågs därefter och ett kortare, inledande möte ägde rum digitalt i mitten av november. På grund av corona-pandemin har starten skjutits upp och programmet planeras att påbörjas våren 2021.
- **Iknow-filmer** – Under året har HR-avdelningen köpt in och erbjudit utbildningsfilmer från Iknow till kommunens chefer. Filmerna berör olika ämnen som chefer ofta kommer i kontakt med, så som arbetsmiljö, konsten att hålla bra möten, arbetsrätt och under hösten även filmer riktade mot att leda på distans, för att möta de nya utmaningar som Corona-pandemin ställer våra chefer inför.
- **Kollegiala samtalsgrupper** – En ny kollegial samtalsgrupp har startats under 2020 i samarbete med Varnumhälsan. Det är 8 chefer blandat från olika förvaltningar som har deltagit detta år.
- **Personalklubben** – har under året erbjudit flera aktiviteter som har anpassats utifrån rådande omständigheter. Aktiviteter som kunnat genomföras är vandring, konstutställning, linedance, yin yoga och bowling.

TLO-KL medel

Genom TLO-KL ges arbetsgivaren en möjlighet att sätta in tidiga lokala insatser för att ställa om arbetstagare och organisation så att framtida eller aktuella arbetsbristsituationer minimeras eller inte aktualiseras. Under 2020 har våra medel för detta använts till:

- Digitala filmer för chefer med cirka 300 korta utbildningsfilmer med olika ämnen som till exempel lagar och regler, arbetsmiljö och mjukare ledarskapsfrågor.
- Framtidens ledare
- Kompetensbaserad rekrytering
- Centralisering samt en effektivisering av kommunens HR-funktion
- Time Care-utbildning för huvudadministratörer
- Utbildning i strategisk bemanningsplanering, bemanningsekonomi, förändringsledarskap och bemanningsprocess för chefer inom socialförvaltningen

HME

Enkäten Hållbart medarbetarengagemang (HME) är en enkät framtagen av SKR och Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Enkäten innehåller nio frågeställningar, i form av påståenden, som mäter förutsättningarna för medarbetarengagemang. Dessa påståenden handlar om områdena motivation, ledarskap och styrning. Områdena ger en indikation på medarbetarnas motivation i arbetet och chefernas förmåga att ge förutsättningar för ett starkt och hållbart medarbetarengagemang. Området styrning utvärderar om verksamhetsstyrningen är sådan att den ger förutsättningar för att bidra till ett hållbart medarbetarengagemang i verksamheten.

HME-undersökningen är en viktig del i arbetet med att följa upp och utveckla personalarbetet. Kommunen behöver följa upp hur medarbetare uppfattar sin arbetsgivare, vilka områden som kan förbättras och vad som behöver vidareutvecklas.

Under hösten 2020 genomfördes HME-enkäten i kommunen. Skalan på indexeringen är mellan 0-100, där 0 är sämst och 100 är bäst. Svarefrekvensen i kommunen var 60 procent och HME-resultatet 79. Medelvärde på totalindex för åren 2018-2020 för alla kommuner i Sverige ligger på 79.

Förvaltning	Total HME	Delindex Motivation	Delindex Ledarskap	Delindex Styrning
Sveriges kommuner, totalt	79	80	79	79
Kristinehamns kommun, totalt	79	80	79	80
Kommunledningsförvaltningen	79	83	80	72
Kulturförvaltningen	79	78	88	72
Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen	82	80	87	79
Skolförvaltningen	81	81	79	83
Socialförvaltningen	79	79	77	80
Tekniska förvaltningen	77	77	81	73

Heltidsresan

Arbetet med heltidsresan har fortsatt under 2020. Under året har en översyn av hanteringen av resursturer, kombitjänster, schemaplanering och bemanningsfrågor pågått. Detta arbete kommer att fortsätta under 2021 och verksamheterna kommer att involveras i de organisatoriska delarna kring hanteringen runt dessa frågor.

ESF-projekt/Experio Worklab

ESF projektet ”Hållbart arbetsliv” arbetar med kompetenshöjande insatser som ska bidra till att motverka ohälsa i arbetslivet och hitta insatser som främjar medarbetarnas hälsa.

Covid -19 har varit en stor utmaning då vi behövt ändra arbetssätt för hur vi ska kunna kommunicera med verksamheterna när vi inte alltid kunnat ses fysiskt. Vi har både använt oss av digitala workshops, teammöten, filmer och messenger-grupper för att kunna kommunicera. Vi har fått anpassa oss efter de förutsättningar som verksamheten har, alla har exempelvis inte egna datorer att tillgå.

Projektet befinner sig nu i genomförandefasen vilket innebär att arbetsgrupper provar olika insatser som främjar hälsa. En av arbetsgrupperna inom socialförvaltningen provar till exempel ”hållbart schema”, flera verksamheter arbetar med insatser som främjar en god kommunikation och andra arbetsgrupper arbetar med hur man ska bibehålla en god arbetsmiljö genom att prova olika insatser.

Digitalisering

Under 2020 har HR-avdelningen genomgått en stor digital resa, som kommer fortsätta under de kommande åren. Målet med vår digitalisering är att använda tekniken för att underlätta arbetet för både oss och de verksamheter vi stöttar. Ett viktigt fokus har varit att minimera onödig pappershantering i form av blanketter som skickas fram och tillbaka, vilket även fördröjer många processer. Utifrån det så har ett stort antal e-tjänster och självservice-tjänster lanserats under året. Som ytterligare ett steg mot en minskad pappershantering så har ett arbete med att digitalisera vårt personalarkiv påbörjats genom upphandling av ett e-arkiv. Arbetet med att digitalisera våra nuvarande personalakter kommer att fortsätta under 2021.

Med samma fokus på att förenkla processer för våra verksamheter så har ett system för att digitalt förbereda och dokumentera medarbetarsamtal och resultatsamtal upphandlats. Under hösten 2020 introducerades systemet för chefer och medarbetare inom kommunledningsförvaltningen och under 2021 är planen att hela Kristinehamns kommun ska använda systemet vid medarbetarsamtal och sedan för uppföljande resultatsamtal.

Ytterligare ett exempel på den pågående digitaliseringen är möjligheten att använda digitalt material som stöd till våra chefer. Genom tjänsten Iknow har nu samtliga chefer inom Kristinehamns kommun tillgång till filmer kring arbetsmiljö, arbetsrätt och ledarskap när de vill. Detta innebär att de kan kompetensutveckla sig på sina villkor, och inte behöver vänta in specifika utbildningstillfällen.

Framtiden

Kompetensförsörjning

Utifrån den beslutade kompetensförsörjningstrategin ska respektive förvaltning ta fram egna kompetensförsörjningsplaner under året och dessa ska även kopplas ihop med vårt arbete kring långsiktig lönestrategi samt vår utveckling av vår uppföljning det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Långsiktig strategi kring lönebildning

Med utgångspunkt från vår långsiktiga strategi kring lönebildning kommer arbetet med att börja med att ta fram önskvärda lönestrukturer påbörjas. Nya rutiner kring lönebildningsarbetet ska tas fram.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Under hösten 2020 genomförde Arbetsmiljöverket en inspektion av kommunens årliga uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. De lyfte att vi har en bra röd tråd i vårt arbetsmiljöarbete och mycket fungerar bra i vårt arbetsmiljöarbete, men i det inspektionsmeddelande som kommunen erhöll efter avslutad inspektion framkommer två brister med tre krav som ska åtgärdas. Vi ska komplettera de skriftliga rutinerna för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet och skapa ett i förväg bestämt arbetssätt hur den årliga uppföljningen ska gå till. Rutinerna måste förtydligas gällande när detta ska ske, hur det ska ske, vem som ansvarar samt vilka som ska delta. Vi ska göra en uppföljning hur arbetet med vårt systematiska arbetsmiljöarbete har fungerat i hela verksamheten.

Arbetet att tillse att åtgärda dessa brister pågår. En ny arbetsmiljöpolicy ska tas fram, arbetsmiljömålen ska införlivas i befintligt styrsystem och våra rutiner för uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet ska ses över.

Digitalisering

Ett arbete har påbörjats tillsammans med digitaliseringsavdelningen för att se över hur vi kan digitalisera processen före en anställning är påbörjad (pre-boarding) samt när medarbetaren påbörjar sin anställning (on-boarding). Detta för att dels skapa en tydlig och bra introduktion för

våra medarbetare så att de snabbt kommer in i sitt arbete samt vet vad som gäller ex kopplat till arbetsmiljöföreskrifter för att få en trygg och säker arbetsmiljö. Detta kommer även avlasta våra chefers arbete att introducera nya medarbetare samt kvalitetssäkra processen.

Vidare kommer det införas e-signering för våra anställningsavtal för att minska pappershanteringen och även effektivisera processen.

Hälsofrämjande ledar- och medarbetarskap

Mentorskapsprogrammet i den nuvarande utformningen kommer avslutas under 2020 då det nu pågått under ett år. Istället för att starta ett program en gång per år, då chefer som har behov av en mentor måste vänta på programstart, så kommer de nu istället matchas ihop med en mentor när behovet uppstår.

Heltidsresan

Under 2021 kommer verksamheterna att involveras i en allt högre grad gällande de organisatoriska frågorna kring hanteringen av resursturer, kombitjänster, schemaplanering.

Bemanningscentrum

Tillsammans med verksamheterna ska upphandling av ett nytt bemannings- och schemasystem ske.

Experio WorkLab

Man är nu i genomförandefasen av detta 3-åriga projekt. Målet med projektet är att hitta rätt insatser inom hälsa och rehabilitering med syftet att medarbetarna ska ha ett hållbart arbetsliv.

Förväntad utveckling

Balans mellan resurser och efterfrågan

För att bedriva kommunal verksamhet krävs tillgång till ekonomiska och personella resurser som motsvarar den produktion av stöd och service som befolkningen efterfrågar och behöver. En kommunal verksamhet har, till skillnad mot all privatägd verksamhet, inte som syfte att producera något överskott eller övertärl till en ägare. Som offentlig tjänsteproducerande verksamhet måste istället Kristinehamns kommun hela tiden sträva efter att finna balansen mellan efterfrågan av service och stöd å ena sidan och tillgången på de medel som krävs för att möta efterfrågan å andra sidan. Kort sagt ska vi över tid balansera kommunens verksamhet så att vi använder alla tillgängliga resurser för att utföra så bra service och stöd som möjligt.

Under 1900-talet har förutsättningar för svenska kommuner att finna denna balans varierat. Kommunerna har upplevt godare tider och sämre tider. De ekonomiska förutsättningarna för offentlig sektor var under flera decennier av andra halvan av 1900-talet mycket goda. Uppbyggnaden av välfärden hade tillgång till en nästan uteslutande källa av nya pengar. Under 90-talets kris skedde en normalisering via snabba och ganska brutala inbromsningar i hela det ekonomiska systemet. Inbromsningarna var nödvändiga för att undvika en ekonomisk kollaps men fastän det ekonomiska läget var mycket kärvt var tillgången till arbetskraft fortsatt mycket god och behovet av kommunal service och stöd också betydligt lägre än idag. Även efter 90-talskrisen har läget tidvis varit kärvt för en del kommuner. Ekonomiska åtstramningar och inbromsningar har varit nödvändiga, men dessa har antingen varit grundade i en allt för extensiv ekonomisk planering eller en plötslig lokal händelse som förändrat arbetsmarknaden lokalt och därmed även den kommunala ekonomin. De grundläggande förutsättningarna för kommunal service har alltså varit väldigt goda. Inkomsterna har kontinuerligt ökat och tillgången till arbetskraft har varit god, både totalt sett och för de yrkesgrupper som kräver en akademisk utbildning. De senare åren har

dock en helt ny situation vuxit fram som i grunden påverkar både Kristinehamns kommuns förmåga att ge service och stöd till våra invånare, men också efterfrågan på denna service och stöd.

Demografins betydelse för den kommunala servicen och stödet

En befolknings sammansättning kallas med ett annat ord för demografi. Demografien beskriver befolkningen ålder, kön, etnicitet, utbildningsnivå, inkomst och så vidare. För kommunen är det viktigt att noggrant följa utvecklingen i demografien. Här finns kopplingar till både invånarnas efterfrågan av service och stöd från kommunen och kommunens förmåga att producera det samma till invånarna.

Under olika skeden i livet efterfrågar vi olika sorters service och stöd, och i olika stor utsträckning. Som barn är behovet stort – tydligast är detta förstås vad gäller barnomsorg och skola, men även nyttjandet av idrottsanläggningar, möjligheter att spela musik eller stöd från kurator och socialsekreterare i när det är tufft, är service och stöd som vi har behov av under unga år. Som äldre har vi i genomsnitt ett allt större behov av service och stöd från kommunen främst i form av olika omsorgs- och vårdinsatser. Där emellan, under de arbetsföra åren av livet är vårt genomsnittliga behov av service och stöd från kommunen många gånger mindre. Samtidigt är det dessa år som vi har möjlighet att arbeta och genom vårt arbete bidra till den produktivitet som vårt skattesystem bygger på och därigenom finansiera den kommunala verksamheten. Det är också under dessa år som några av oss bidrar till den kommunala verksamheten genom vår kompetens och arbetskraft. Så stor andel som 32 procent av den totala arbetade tiden i Kristinehamn utförs genom kommunala jobb och minskar eller ökar den totala arbetskraften får det omedelbar betydelse för kommunens kompetensförsörjning. Det är med detta som bakgrund som demografien i kommunen blir så betydelsefull för vår förmåga att möta efterfrågan av service och stöd.

En försörjningskvot under förändring

Balansen mellan de delar av befolkningen som är i arbetsför ålder och de delar som antingen är yngre eller äldre än denna grupp kallas för försörjningskvot. Genom att dividera antalet yngre än 19 och äldre än 64 med antalet mellan 19 och 64 får vi fram ett tal, en kvot, som ger oss ledtrådar om balansen mellan behov av service och stöd och möjligheten att producera det samma. 2020 var den samlade försörjningskvoten i Sverige 76,6 – dvs på 100 personer i arbetsför ålder gick det knappt 77 barn och äldre. I Kristinehamn var kvoten samma år 90,2.

Våra livsförhållanden har förbättrats stadigt i flera hundra år. Risken att dö i tidigt ålder är väsentligt mycket lägre nu än för hundra år sedan och den förväntade livslängden för någon som föds idag är cirka tio år längre än för personer som föddes i början av 70-talet. Samtidigt har pensionsåldern knappt förändrats alls sedan folkpensionen infördes 1913. Detta har gett en kontinuerlig ökning av försörjningskvoten. Samtidigt har vi i Sverige, tack vare en stadigt ökande produktivitet och tillväxt kunnat förbättra den kommunala servicen och stödet hela tiden. Den genomsnittlige invånaren i en Kristinehamns kommun har aldrig tidigare i historien tagit emot så mycket välfärdstjänster och service som idag och har vi samtidigt aldrig tidigare haft en så hög försörjningskvot som nu.

Ekonomi och arbetskraften räcker inte

Även i framtiden kommer den offentliga servicen och stödet till invånarna i kommunen att utvecklas och förbättras. Det finns inget som tyder på att utvecklingen av kvalitet och möjliga former för service och stöd till kommunens invånare skulle avstanna. Med hjälp av ny teknik och bättre kunskap, men också förändrade levnadsvanor och förväntningar från invånarna kommer framtidens kommun fortsätta att ge bättre och bättre service. Men de närmaste tio åren kommer det, trots den positiva långsiktiga utvecklingen, vara en tuff utmaning att upprätthålla balansen mellan invånarnas efterfrågan och kommunernas möjlighet att möta denna efterfrågan. Orsakerna till detta ligger i den fas som den demografiska utvecklingen nu nått fram till.

I gruppen 0 till 19 åringar är så gott som samtliga invånare mottagare av kommunal service och stöd. En mycket stor andel barn under 6 år har barnomsorg. Så gott som alla mellan 6 och 19 år går i skola och en stor andel har något fritidsintresse som kräver någon form av kommunalt stöd. Detta innebär att de förändringar av försörjningskvoten som denna grupp bidrar till direkt motsvaras av förändringar i kostnader för service och stöd. För gruppen 65 år och äldre ser det annorlunda ut. I den första delen av denna del av befolkningen är behovet av kommunal service och stöd relativt lågt och det är främst i gruppen äldre äldre som behovet ökar. Det finns alltså inte för denna grupp samma likhetstecken mellan gruppens storlek och behovet av kommunens service och stöd som i gruppen yngre.

Rent krasst har detta under stora delar av 1900-talet, med kortare genomsnittlig livslängd än idag, lett till att gruppen invånare som mottagit äldreomsorg och kommunal vård varit relativt liten. Man skulle faktiskt kunna säga att den förändring av försörjningskvoten som skett genom en åldrande befolkning de senaste årtiondena inte har påverkat den faktiska försörjningsbördan för den arbetsföra delen av befolkningen så mycket. Nationalekonomiskt har det förstås haft betydelse eftersom en allt större del av befolkningen inte bidrar till landets produktivitet på samma sätt som när de arbetade. Men på kommunal nivå har det ändå fungerat. Skatt har betalats och tillväxten i behov av service och stöd har hållit jämna steg med tillväxten på arbetskraft.

Nu har vi dock kommit till en period där utvecklingen börjat spreta. Gruppen äldre äldre med behov av kommunal omsorg och vård har börjat öka snabbare samtidigt som den arbetsföra delen av befolkningen ökar med allt svagare takt än tidigare. I stora delar av landet är det rent av en minskning av den del av befolkningen som är mellan 19 och 64. I Värmland och i Kristinehamn krymper den arbetsföra delen av befolkningen både som andel av den totala befolkningen och i totalt antal. För Kristinehamn betyder denna utveckling att det blir svårare att få balansen mellan resurser och efterfrågan att gå ihop.

Utifrån befolkningsframskrivningar som Statistiska centralbyrån tar fram kan vi dra slutsatsen att vi under den närmaste tioårsperioden kommer ha en utveckling med en kontinuerlig ökning av efterfrågan av kommunal service och stöd hos äldre äldre samtidigt som kommunens intäkter i form av skatter och bidrag kommer växa mycket långsamt. I princip kan vi varje år de kommande mandatperioderna vara tvungna att genomföra åtgärder för att på ett eller annat sätt bromsa kostnadsutvecklingen i kommunen.

Under samma period kommer frågan om kompetensförsörjning att bli allt mer besvärlig. 32 procent av Kristinehamns så kallade dagbefolkning (dvs personer som arbetar i kommunen oavsett var de bor) är idag anställda hos kommunen. När den totala arbetsföra befolkningen minskar innebär det att antalet personer som kan vara anställda av kommunen också minskar. När det privata näringslivet också fortsätter att utvecklas och rekrytera så hårdnar konkurrensen om arbetskraften. Sammantaget betyder detta att både de ekonomiska och de personella förutsättningarna för många år framöver kommer vara utmanande.

Hög arbetslöshet ger ökat behov av stöd och sviktande skatteunderlag

Samtidigt som de demografiska förutsättningarna gör ekvationen svårare är också den relativt sett höga arbetslösheten i Kristinehamn en stor utmaning. Tillgången till arbete är den största kraften till egenmakt och självständighet och ett samhälle där många under längre tid inte får försörjning och känsla av mening via jobb och sysselsättning leder också till ett ökat behov av service och stöd från kommunen. Fysisk och psykisk ohälsa, barns välmående och möjlighet att lyckas i skolan, upplevs trygghet på gator och torg samt invånarnas framtidshopp påverkas enormt starkt av hur stor andel av den vuxna befolkningen som har arbete eller inte. Och samma faktorer leder också till behov av ökade insatser från kommunens sida och därmed även till ökade kostnader. En hög arbetslöshet innebär också att skatteunderlaget sviktar. Kristinehamns kommuns verksamhet betalas till en betydande andel av inkomstskatt från invånarna. Sjunger sysselsättningsgraden

minskar alltså skatteintäkterna och balansen mellan behov och möjlighet att möta behoven blir svårare att finna.

Nödvändiga åtgärder

För att klara av den demografiska omställningen och för att öka sysselsättningen bland invånarna samtidigt som vi måste fortsätta att ge service och stöd åt kommunens invånare kommer vi vara tvungna att vidta en mängd olika åtgärder under de kommande åren. Den tid som den demografiska förändringen förväntas påverka oss på detta, lite nya sätt, är lång och åtgärderna kommer därför inte kunna vara kortsiktiga. Ska vi klara av att fortsätta utveckla servicen och stödet samtidigt som vi effektiviserar kommer det sannolikt krävas strukturella åtgärder, regler och nivåer som påverkar hur service ges kommer troligtvis behöva ses över, taxor och avgifter samt en mer stringent efterlevnad av dessa kommer troligtvis krävas för att säkerställa att skatteintäkterna går till sådan service och stöd som inte är avgiftsfinansierad och slutligen kommer prioriteringar mellan olika kommunala verksamheter troligtvis vara tvunget att ske för att möjliggöra nya satsningar som invånarna förväntar sig samtidigt som ekonomin är kärv. Inriktningen för dessa strukturella åtgärder och prioriteringar kommer vara en ständigt närvarande fråga för politisk debatt och beslut under många år framöver.

RESULTATRÄKNING

(Mkr)		Kommunen 2020	Kommunen 2019	Budget 2020	Koncernen 2020	Koncernen 2019 ⁵
Verksamhetens intäkter	(Not 1)	433,8	406,4	374,3	647,0	625,5
Verksamhetens kostnader	(Not 2)	-1 810,9	-1 814,0	-1 765,5	-1 963,3	-1 974,6
Avskrivningar	(Not 3)	-63,2	-58,2	-65,0	-97,0	-90,5
Verksamhetens nettokostnader		-1 440,3	-1 465,8	-1 456,2	-1 413,3	-1 439,6
Skatteintäkter	(Not 4)	1 064,6	1 077,9	1 084,0	1 064,6	1 077,9
Generella statsbidrag och utjämning	(Not 5)	452,7	383,9	399,5	452,7	383,9
Verksamhetens resultat		77,0	-4,0	27,3	104,0	22,2
Finansiella intäkter	(Not 6)	2,8	5,9	8,2	2,6	4,7
Finansiella kostnader	(Not 7)	-7,8	-9,2	-17,6	-13,4	-14,4
Resultat efter finansiella poster		72,0	-7,3	17,9	93,2	12,5
Extraordinära Poster						
Årets resultat	(Not 8)	72,0	-7,3	17,9	93,2	12,5

⁵ Från och med 2020 redovisas de kommunala bolagens skattekostnader som en verksamhetskostnad i den sammanställda redovisningen. Kolumnen för 2019 avseende koncernen har justerats med anledning av detta.

BALANSRÄKNING

(Mkr)		Kommunen 2020	Kommunen 2019	Koncernen 2020	Koncernen 2019 ⁶
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	(Not 9)	6,8	6,6	7,0	6,8
Materiella anläggningstillgångar					
1. Mark, byggnader och tekniska anläggningar	(Not 10)	1 307,6	1 273,4	2 193,0	2 112,7
2. Maskiner och inventarier	(Not 11)	53,6	50,2	79,1	75,2
3. Övriga materiella anläggningstillgångar					
Finansiella anläggningstillgångar	(Not 12)	87,1	87,4	141,9	169,8
Summa anläggningstillgångar		1 455,1	1 417,6	2 421,0	2 364,5
Omsättningstillgångar					
Fordringar	(Not 13)	116,1	86,0	161,3	123,0
Kassa och bank	(Not 14)	185,1	33,5	303,0	150,8
Summa omsättningstillgångar		301,2	119,5	464,3	273,8
SUMMA TILLGÅNGAR		1 756,3	1 537,1	2 885,3	2 638,3
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget Kapital (Not 15)					
Årets resultat		72,0	-7,3	93,2	12,5
Återföring tidigare uppskrivning K-invest			-7,6		-7,6
Resultatutjämningsreserv		65,0	37,2	65,0	37,2
Övrigt eget kapital		692,3	735,0	1 069,1	1 092,0
Summa Eget kapital		829,3	757,3	1 227,3	1 134,1
Avsättningar (Not 16)					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		28,0	16,8	44,0	32,9
Andra avsättningar		9,8	9,5	59,4	47,9
Summa avsättningar		37,8	26,3	103,4	80,8
Skulder					
Långfristiga Skulder	(Not 17)	588,5	459,1	1 176,5	1 061,5
Kortfristiga Skulder	(Not 18)	300,7	294,4	378,1	361,9
Summa skulder		889,2	753,5	1 554,6	1 423,4
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 756,3	1 537,1	2 885,3	2 638,3
Panter och ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser		258,2	262,3	258,2	262,3
Borgensförbindelser	(Not 19,21)	511,2	582,5	7,0	7,3
Villkorade ägartillskott KEAB		17,0	17,0		
Långtidskontrakt, hyror, kommunen	(Not 20)				
Balanslikviditet i %		100%	41%	123%	76%
Soliditet (%)		47%	49%	43%	43%
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse		33%	32%	34%	33%

⁶ Med anledning av ändrade redovisningsprinciper hos Kristinehamnshälsö AB har 2019 års kolumn i koncernen justerats. Orsaken är förändrade redovisningsprinciper för uppskjuten skatt.

KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i mkr	Kommunen	Kommunen	Budget kommunen	Koncernen	Koncernen
	2020	2019	2020 ⁷	2020	2019
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	72,0	-7,3	17,9	93,2	12,5
Justering för ej likvidpåverkande poster					
- Av- och nedskrivningar	63,2	58,2	65,0	97,0	89,2
- Utrangeringar					
- Realisationsvinst/förluster		-1,3			
Ökning/minskning av avsättningar	11,5	0,6	1,1	22,6	0,6
Övriga ej likvidpåverkande poster	-0,5			10,7	6,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	146,2	50,2	84,0	223,5	108,3
Ökning(-)/Minskning(+) av förråd och lager					
Ökning(-)/Minskning(+) av kortfristiga fordringar	-30,2	6,0		-38,3	22,6
Ökning(+)/Minskning(-) av kortfristiga skulder	6,3	-30,4	-17,0	16,2	-31,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten	122,3	25,8	67,0	201,4	99,5
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	-1,7	-3,0		-1,7	-3,0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar					
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-98,7	-178,5	-240,6	-169,3	-227,3
Investeringsbidrag					
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		1,7		0,1	7,3
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	-4,2			-4,2	
Övrig minskning av finansiella anläggningstillgångar	0,3	0,3	0,3	5,3	0,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-104,3	-179,5	-240,3	-169,8	-222,7
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	125,0	75,0	125,0	125,0	75,0
Amortering av långfristiga skulder				-13,0	-5,9
Ökning långfristiga fordringar					
Minskning långfristiga fordringar	4,2			4,2	
Övrig förändring av långfristiga skulder	4,4	7,8		4,4	8,7
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	133,6	82,8	125,0	120,6	77,8
Årets kassaflöde	151,6	-70,9	-48,3	152,2	-45,4
Likvida medel vid årets början	33,5	104,4	32,5	150,8	196,2
Likvida medel vid årets slut	185,1	33,5	-15,8	303,0	150,8

⁷ Budget 2020 saknade en finansieringsbudget. Budgetkolumnen är en rekonstruktion utifrån beslut som fattas vid olika tillfällen under 2019 och 2020.

NOTER

(Mkr)	Kommunen 2020	Kommunen 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Not 1 Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	22,1	20,0	229,9	239,1
Taxor och avgifter	133,9	130,8	134,8	130,8
Hyror och arrenden	49,5	48,4	50,4	48,4
Bidrag	177,4	161,9	177,4	161,9
Försäljning av verksamheter	48,8	44,0	48,9	44,0
Övriga intäkter	2,1	1,3	5,6	1,3
Summa verksamhetens intäkter	433,8	406,4	647,0	625,5
Not 2 Verksamhetens kostnader				
Lönekostnader, arvoden och ersättningar	-793,9	-809,6	-829,2	-831,3
Pensionskostnader	-71,1	-61,6	-76,9	-65,0
Sociala kostnader och löneskatt	-266,3	-271,9	-278,5	-276,0
Lämnade bidrag	-77,3	-78,5	-77,3	-78,5
Köp av huvudverksamhet	-227,9	-207,8	-227,9	-207,8
Övriga verksamhetskostnader	-374,4	-384,6	-473,5	-516,0
Summa verksamhetens kostnader	-1 810,9	-1 814,0	-1 963,3	-1 974,6
<i>varav jämförelsestörande poster</i>				0,0
Kostnader för revision				
Total kostnad	-1,4	-1,1	-1,8	-1,5
- varav förtroendevalda revisorer (arvoden mm)	-0,3	-0,4	-0,3	-0,4
- varav sakkunniga biträden	-1,0	-0,6	-1,0	-0,6
- varav övrigt	-0,1	-0,1	-0,5	-0,5
varav Kostnad för räkenskapsrevision	-0,3	-0,2	-0,5	-0,5
- varav förtroendevalda revisorer, bedömd nivå	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
- varav sakkunniga biträden*/externa revisorer	-0,2	-0,1	-0,4	-0,4
* två års kostnader för räkenskapsrevision 2020, kommunen				
Not 3 Avskrivningar				
Immateriella anläggningar	-1,5	1,3	-1,5	1,3
Byggnader och tekniska anläggningar	-55,3	51,4	-87,2	83,3
Maskiner och inventarier	-6,4	5,5	-8,3	5,9
Summa avskrivningar	-63,2	58,2	-97,0	90,5
Not 4 Skatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	1 083,4	1 082,2	1 083,4	1 082,2
Slutavräkning föregående år	-17,3	0,6	-17,3	0,6
Prognos slutavräkning innevarande år	-6,0	-10,5	-6,0	-10,5
Mellankommunal utjämning	4,5	5,6	4,5	5,6
Summa skatteintäkter	1 064,6	1 077,9	1 064,6	1 077,9
Not 5 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag	309,9	308,5	309,9	308,5
Regleringsbidrag	24,8	17,1	24,8	17,1
Kostnadsutjämningsbidrag	20,7		20,7	0,0
Kommunal fastighetsavgift	48,6	47,3	48,6	47,3
Generella bidrag från staten *	55,6	18,1	55,6	18,1
Kostnadsutjämningsavgift		-1,0		-1,0
Avgift till LSS-utjämningen	-6,9	-6,2	-6,9	-6,2
Summa generella statsbidrag	452,7	383,8	452,7	383,8

(Mkr)	Kommunen 2020	Kommunen 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Not 6 Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	0,5	0,4	2,5	2,6
Borgensavgift	1,7	1,7		
Återbetalning villkorat ägartillskott		1,7		
Övriga finansiella intäkter	0,6	2,2	0,1	2,2
Summa finansiella intäkter	2,8	6,0	2,6	4,8
Not 7 Finansiella kostnader				
Låneräntor	-7,0	8,3	-12,6	12,2
Finansiell kostnad pensionsåtagande	-0,4	0,3	-0,4	0,3
Övriga finansiella kostnader	-0,4	0,6	-0,4	0,6
Summa finansiella kostnader	-7,8	9,2	-13,4	13,1
Not 8 Årets resultat				
Årets resultat	72,0	-7,3	93,2	12,5
Not 9 Immateriella anläggningar				
Bokfört värde 1/1	-	6,6	4,9	6,8
Investeringar		1,7	3,0	1,7
Försäljningar, utrangeringar				
Årets avskrivningar		-1,5	-1,3	-1,5
Bokfört värde 31/12	6,8	6,6	7,0	6,8
Not 10 Mark, byggnad, anläggningar				
Bokfört värde 1/1	-	1 273,4	1 159,7	2 110,9
Investeringar		89,9	165,6	175,0
Försäljningar, utrangeringar		-0,3	-0,4	-4,0
Omklassificering		-0,1	-0,1	-1,7
Årets avskrivningar		-55,3	-51,4	-87,2
Bokfört värde 31/12	1 307,6	1 273,4	2 193,0	2 112,7
Not 11 Maskiner och inventarier				
Bokfört värde 1/1	50,2	42,8	75,2	69,5
Investeringar	9,7	12,7	13,1	11,5
Försäljningar, utrangeringar				-0,5
Omklassificering	0,1	0,1	-0,3	0,1
Årets avskrivningar	-6,4	-5,4	-8,4	-5,9
Bokfört värde 31/12	53,6	50,2	79,1	75,2
Not 12 Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar	82,2	78,1	72,7	69,5
Uppskjuten skattefordran			43,5	20,1
Övriga långfristiga fordringar	4,9	9,3	25,7	80,2
Summa finansiella anläggningstillgångar	87,1	87,4	141,9	169,8
Not 13 Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	13,2	16,6	44,7	39,6
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	33,7	47,1	37,9	61,1
Fordringar moms	12,1	10,5	12,1	10,5
Fordringar hos staten	56,2	11,3	56,2	11,3
Övriga kortfristiga fordringar	1,0	0,5	10,4	0,5
Kortfristiga fordringar	116,2	86,0	161,3	123,0

(Mkr)	Kommunen 2020	Kommunen 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Not 14 Kassa, bank				
Kassa	0,1	0,1	0,1	0,1
Bank	185,0	33,4	302,9	150,7
Kassa, bank	185,1	33,5	303,0	150,8
Not 15 Eget Kapital				
Ingående Eget kapital	757,3	772,2	1 134,1	1 129,2
Årets resultat	72,0	-7,3	93,2	12,5
Återföring tidigare uppskrivning K-invest		-7,6		-7,6
Utgående Eget kapital	829,3	757,3	1 227,3	1 134,1
<i>uppdelning av eget kapital</i>				
Resultatutjämningsreserv (RUR)	65,0	37,2	65,0	37,2
Övrigt eget kapital	764,3	720,1	1 162,3	1 096,9
Not 16 Avsättningar				
Pensioner	27,9	17,8	44,0	32,9
Återställning Deponi	9,6	7,4	9,6	7,4
Övriga avsättningar	0,3	1,1	0,6	1,3
Avsättning skatter obeskattade reserver		0,0	49,2	39,1
Summa avsättningar	37,8	26,3	103,4	80,7
Not 17 Långfristiga skulder				
Skuld till banker och kreditinstitut*	525,0	400,0	1 129,4	1 017,8
Anläggningsavgifter	29,6	27,5	29,6	27,5
Investeringsfond VA	2,5	3,0	2,5	3,0
Investeringsbidrag	12,4	12,7	12,4	12,7
Resultatfond VA	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultatfond Renhållning	2,6	0,5	2,6	0,5
Reverslån Bergslagens räddningstjänstförbund	16,4	15,4		
Summa långfristiga skulder	588,5	459,1	1 176,5	1 061,5
*Räntesäkrad låneskuld med derivat				
Marknadsvärde ränteswap 3m Stibor	-8,3	-9,6	-19,8	-22,8
Not 18 kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	56,0	66,8	73,7	72,6
Mervärdesskatt och andra skatter	1,8	0,5	1,8	0,8
Personalens skatter	18,0	16,8	20,6	16,8
Skulder till staten	33,8	17,0	33,8	11,4
Arbetsgivaravgift	21,2	19,9	22,1	19,9
Semesterlöneskuld	62,5	59,6	64,4	59,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	26,7	39,3	45,3	55,2
Övriga kortfristiga skulder	80,7	74,5	116,4	125,6
Kortfristiga skulder	300,7	294,2	378,1	361,9

(Mkr)	Kommunen 2020	Kommunen 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Not 19 Borgensförbindelser				
AB Kristinehamns Industrifastigheter	65,0	71,0		
Kristinehamnsbostäder AB	327,5	377,5		
Kristinehamns Fjärrvärme AB	29,2	33,3		
Kristinehamns Energi-Elnät AB	79,3	90,0		
Kristinehamns Energi Fastighet AB	3,2	3,6		
IFK Ölme (KF 2017-06-20)	0,5	0,5	0,5	0,6
Kristinehamns golfklubb (KF 2017-06-20)	5,5	5,6	5,5	5,6
Inlandståget AB (KF 2019-12-17)	1,0	1,0	1,0	1,0
Borgensåtaganden	511,2	582,5	7,0	7,2
Ansvarsförbindelse pensioner, inkl löneskatt	262,3	262,3	262,3	262,3
Not 20 Långtidskontrakt Hyror				
Långtidskontrakt, hyror, kommun	2021	2022-2025	2026-2032	
Fritidsanläggningar kommun (exkl. index fr 2021)	12,9	51,6	90,3	

Not 21 Borgensförbindelser

Medlemsansvar Kommuninvest

Kommunen har 2009-03 ingått solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner som per 2020-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar

fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av kommunens ansvar enligt ovan nämnd

borgensförbindelse, kan noteras att per 2020-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelse till 501 229 801 864 kronor och totala tillgångar till 525 483 415 941 kronor. Kommunens andel

av de totala förpliktelserna uppgick till 1 197 033 390 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 262 979 049 kronor.

DRIFTREDOVISNING

Fullmäktige tilldelar nämnderna nettoanslag för att bedriva de verksamheter som nämnderna ansvarar för. Nettoanslagen binds på nämndnivå. Nämnderna fördelar fullmäktiges nettoanslag i en internbudget. Internbudgeten görs brutto uppdelat på intäkter och kostnader. Nämnderna får under året själva göra omdisponeringar inom sina verksamheter. Omdisponering mellan nämnder beslutas av kommunfullmäktige. Driftredovisningen ska spegla respektive nämnds kostnader och intäkter i förhållande till omvärlden. I driftredovisningen är övriga nämnder inom kommunen en del av omvärlden.

Från och med 2020 redovisas de sammanlagda personalomkostnaderna med faktiska belopp i form arbetsgivaravgifter, arbetsmarknadsförsäkring, pensionskostnad och löneskatt utifrån Förslag från SKR. Kapitalkostnader, avskrivningar och internränta, beräknas på bundet kapital. Kapitalkostnaderna beräknas enligt rak nominell metod, vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas avskrivningsbara värde och ränta på tillgångarnas bokförda värde. Internräntan för 2020 är 1,75 procent och avskrivningstider framgår av avsnittet om redovisningsprinciper. Köp och sälj av varor och tjänster inom kommunen sker utan vinstpåslag. Driftredovisningen presenteras dels utifrån ett ansvarsperspektiv, d.v.s. nämndnivå, dels utifrån ett verksamhetsperspektiv.

Driftredovisning 2020 per nämnd

(mkr)	Kostnader	Intäkter	Netto	Budget	Avvikelse	Kostnader	Intäkter	Netto
	2020	2020	2020	2020	2020	2019	2019	2019
Kommunstyrelse	172,0	60,5	111,5	123,5	12,0	175,7	53,7	122,0
Skolnämnd	639,0	105,0	534,0	533,9	-0,1	646,3	94,7	551,6
Projekt finansierade via RUR	1,1		1,1		-1,1	1,9		1,9
Socialnämnd	395,1	84,5	310,6	301,3	-9,3	382,8	91,2	291,6
Projekt finansierade via RUR	2,1		2,1		-2,1	2,7		2,7
Äldreomsorgsnämnd	414,6	73,5	341,1	347,4	6,3	418,6	52,4	366,2
Projekt finansierade via RUR	0,0		0,0		0,0	2,4		2,4
Teknisk nämnd, skatte-finansierad verksamhet	367,7	263,4	104,3	106,9	2,6	372,9	267,3	105,6
Kulturnämnd	23,0	2,6	20,4	20,9	0,5	24,1	2,9	21,2
Miljö- och byggnadsnämnd	17,9	8,8	9,1	10,4	1,3	17,8	8,3	9,5
Revision*	1,4	0,0	1,4	1,1	-0,3	1,1	0,0	1,1
Valnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,6	0,0
Totalt nämnder	2 033,9	598,3	1 435,6	1 445,4	9,8	2 046,9	571,1	1 475,8
Poster som ej är hänförliga till verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader	-223,0	-164,4	-58,6	-54,2	4,4	-232,9	-164,7	-68,2
Verksamhetens intäkter och Kostnader enligt resultaträkningen	1 810,9	433,9	1 377,0	1 391,2	14,2	1 814,0	406,4	1 407,6

* År 2020 belastas av räkenskapsrevisionen både för 2019 och 2020. De förtroendevalda revisorernas kostnad för räkenskapsrevision bedöms till 80 tkr per år.

Nämnderna visar sammantaget en positiv budgetavvikelse om 13,0 miljoner kronor. Skillnaden mellan slutsumman i tabellen ovan om 9,8 miljoner kronor beror på beslutade projekt som drivits med hjälp av resultatutjämningsfonden. Dessa uppgår sammantaget till 3,2 miljoner kronor. För 2020.

Kommunstyrelsens samlade verksamheter redovisar ett positivt resultat för 2020 om 12,0 miljoner kronor. Positiva avvikelser har uppstått på grund av budgeterade avgångsvederlag, dessa kostnadsfördes dock i sin helhet under 2019. Det har även uppstått en obudgeterad kostnad till omställningsfonden om 0,8 miljoner kronor. Utöver detta har kommunen fått betala en konkurrensskadeavgift om 0,4 miljoner kronor samt att en bedrägeriattack kostade kommunen 0,3 miljoner kronor.

Planeringsavdelningen lämnar ett positivt överskott för 2020. Färdtjänsten lämnade ett överskott om 1,3 mkr samt att tomträttsförsäljningen blev mer omfattande än budgeterat. Övriga stora poster inom planeringsavdelningen är ökade intäkter för detaljplanearbete, 0,6 miljoner kronor, lägre personalkostnader, -0,4 miljoner kronor, samt lägre kostnader för lokalt tillväxtprogram, -0,6 miljoner kronor. HR-avdelningen lämnar en positiv avvikelse med 2,9 miljoner kronor. Några av orsakerna är relativt lågt nyttjande av friskvårsbidraget som återinfördes vid halvårsskiftet. Även företagshälsovården har en lägre nyttjandegrad än budgeterat. En anledning till detta är lägre antal besök samt att planerade insatser tillsammans med företagshälsovården tvingats ställts in beroende på pandemin Covid-19.

Skolnämndens resultat för 2020 slutar på ett underskott med -1,2 miljoner kronor. I resultatet ligger det kostnader som avser RUR-projektet Match2Job med motsvarande 1,1 miljoner kronor samt en ökning av semesterlöneskulden med 0,4 miljoner kronor. Skolnämndens resultat exklusive RUR-projekt slutar med 0,0 mkr i avvikelse.

I 2020 års budget har nämnden haft ett övergripande sparkrav på 13,9 miljoner kronor. Sparkravet har klarats av framför allt genom ökade statsbidrag som ej varit budgeterade (17,0 miljoner kronor), Covid-ersättning (5,4 miljoner kronor), extra budgetanslag (2,4 miljoner kronor) samt anpassningar i verksamheterna bl a stängning av två förskoleavdelningar vid Äventyret Röd från hösten 2020, att inte återbesätta alla pensionsavgångar samt uppkomna vakanta tjänster samt fortsatta anpassningar/förändringar inom grundskola och gymnasieskola.

Socialnämndens resultat för 2020 slutar med ett underskott om -9,3 miljoner kronor. Inför budget 2020 hade förvaltningen tagit fram ett omfattande åtgärds paket med besparingar motsvarande 16,5 miljoner kronor. Samtliga åtgärds paket har effektuerats men alla vidtagna åtgärder har inte gett helårseffekt då vissa åtgärder haft avvecklingskostnader. Det planerade korttidsboendet för barn och unga med funktionsnedsättning och psykiatrienheten med inriktning på äldre med alkoholdemens och alvarlig psykisk problematik sköts upp, bilar och transporter inom funktionsstöd avvecklades. Minskning av ett antal tjänster genomfördes. En neddragning av antalet kontaktpersoner har också genomförts. En omfattande förändring inom ramen för Boris boende startades för att i större utsträckning erbjuda missbruksplaceringar på hemmaplan. Trots detta kunde socialnämnden redan i samband med tertial 1 konstatera att prognosen bedömdes ge ett underskott på årsbasis. Den huvudsakliga orsaken var ett ökat antal placerade barn och unga.

Individ och familjeomsorg visar en negativ avvikelse om -21,2 miljoner kronor. Den största kostnadsökningen mellan 2019 och 2020 är placeringen av barn och unga. Ökningen uppgår till 12,2 miljoner kronor. Både placeringar enligt socialtjänstlagen och placeringar enligt tvångslagstiftning har fördubblats. Det samlade underskottet för placeringar av barn, unga och

vuxna uppgår till -24,5 miljoner kronor. Pandemin Covid-19 har påverkat försäljningsintäkterna kopplade till arbetsmarknadsenheten. De minskade intäkterna motsvarar cirka 3,4 miljoner kronor.

Verksamheterna inom funktionsstöd lämnar ett överskott om 10,1 miljoner kronor för 2020. Volymökningarna vad gäller gruppboende och daglig verksamhet har inte kunnat genomföras som planerat. Intäkter från Försäkringskassan genererar ett överskott om 2,6 miljoner kronor. Volymen är svår att förutse vid budgettillfället då ersättningarna kan röra ärenden från tidigare år.

Den samlade avvikelserna för äldreomsorgsnämnden uppgår till + 6,3 miljoner kronor. Inför budget 2020 fanns 16 åtgärdsförslag för att minska kostnaderna med anledning av den minskade budgetramen, totalt 20,1 miljoner kronor. Samtliga åtgärder har inte fått helårseffekt. Inom hemtjänst har nettokostnaderna minskat drastiskt och verksamheten lämnar ett överskott om +0,7 miljoner kronor. Delar av denna nettokostnadsminskning utgörs av ersättning för sjuklönekostnader och ersättning för andra kostnader föranledda av pandemin Covid-19. I vissa fall har motsvarande kostnad funnits men i vissa avseenden handlar det om omdisponering av resurser som t.ex. sjuksköterskeresurser där andra insatser fått stå tillbaka. Resultatet kommer behöva analyseras ytterligare av den anledningen. Särskilt boende lämnar ett överskott om 5,1 miljoner kronor och inom denna verksamhet är inte orsakerna lika påtagliga som för hemtjänst.

Tekniska nämndens skattefinansierade verksamheter redovisar ett överskott om 2,7 miljoner kronor för 2020. Nämnd och förvaltningsledningens del av överskottet uppgår till 0,7 miljoner kronor främst beroende av mindre kostnader med anledning av pandemin Covid-19 samt vakanser. Fastighetsavdelningen lämnar ett överskott om 1,9 miljoner på grund av ökade intäkter, varav 0,5 miljoner kronor avser skogsförvaltningen. Med anledning av prognostiserat underskott under året har avdelningen varit återhållsam med åtgärder. Gatu-, park- och fritidsavdelningen visar ett överskott på cirka 30 tkr trots att fritid på grund av diverse omständigheter visar ett negativt resultat på 1,2 miljoner kronor. Pandemin Covid-19 har inneburit kostnader på cirka 0,5 miljoner kronor under året för avdelningen. Det är gatusidan som bär upp resultatet på grund av den milda vintern i början av året. Vakanta tjänster under året vilket bidrar stort till resultatet.

Kost och lokalvård reglerar sitt resultat mot köpande förvaltningar. Kost lämnar tillbaka 0,5 miljoner kronor till skolnämnden främst beroende på minskat antal portioner på grund av pandemin Covid-19. Äldreomsorgsnämnden fick tillbaka 0,1 miljoner kronor. Lokalvård redovisade ett litet underskott innan reglering, 0,1 miljoner kronor, vilket orsakats av ökade kostnader med anledning av pandemin Covid-19.

Renhållningsverksamheten redovisar ett positivt resultat om 2,1 miljoner kronor. Resultatet överförs till renhållningskollektivets resultatutjämningsfond som vid årsskiftet 2020/2021 uppgår till 2,6 miljoner kronor. Avsättningen till deponi har ökat med 2,2 miljoner kronor och uppgår vid årsskiftet 2020/2021 till 9,6 miljoner kronor.

VA-verksamheten uppvisar 2020 ett överskott för 2020 på 2,1 miljoner kronor. Tidigare års underskott innebar att skattekollektivet hade en fordran på VA-kollektivet med 3,1 miljoner kronor. Årets resultat medför att denna fordran minskat till 1,0 miljoner kronor.

Kulturnämnden redovisar en positiv budgetavvikelse om 0,5 miljoner kronor. Den positiva avvikelserna beror främst på lägre personalkostnader än budgeterat samt lägre utfall för verksamhetskostnader. Detta beror på sjukskrivningar samt långa perioder av nedstängda museer och inställda evenemang, föreläsningar och programverksamhet på grund av pandemin.

Intäkterna är något lägre mot budgeterat. Framförallt beror det på att museerna varit stängda större delen av året och därmed gått miste om intäkter i form av entréavgifter

Miljö- och byggnadsnämndens överskott om 1,3 miljoner kronor beror främst på ökade bygglovsintäkter (0,8 miljoner kronor) och lägre personalkostnader (0,8 miljoner kronor) på miljö- och hälsoskydd där det under året varit tre vakanser. Dessa tjänster är nu tillsatta.

Driftredovisning 2020 per huvudverksamhet

(mkr)	Kostnader	Intäkter	Netto	Budget	Avvikelse	Kostnader	Intäkter	Netto
	2020	2020	2020	2020	2020	2019	2019	2019
Politisk verksamhet	25,3	7,6	17,7	20,0	2,3	28,4	7,9	20,5
Infrastruktur och skydd	113,9	16,1	97,8	103,9	6,1	122,5	19,2	103,3
Fritid och kultur	69,7	7,2	62,5	61,2	-1,3	75,4	10,3	65,1
Pedagogisk verksamhet	624,4	103,2	521,2	520,6	-0,6	630,2	93,0	537,2
Vård och omsorg	780,6	130,3	650,3	644,5	-5,8	763,6	101,4	662,2
Särskilt riktade insatser	37,5	31,7	5,8	7,0	1,2	51,5	47,3	4,2
Affärsverksamhet	108,9	117,3	-8,4	-6,7	1,7	113,4	118,4	-5,0
Gemensamma verksamheter	294,4	205,9	88,5	94,9	6,4	289,1	201,1	88,0
Totalt nämnder	2 054,7	619,3	1 435,4	1 445,4	10,0	2 074,1	598,6	1 475,5
Poster som ej är hänförliga till verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader	-243,8	-185,4	-58,4	-54,2	4,2	-277,1	-165,5	-111,6
Verksamhetens intäkter och Kostnader enligt resultaträkningen	1 810,9	433,9	1 377,0	1 391,2	14,2	1 797,0	433,1	1 363,9

De huvudverksamheter som har den största förändringen mellan åren är:

Politisk verksamhet, en minskad kostnad med -10,9 procent

Den stora minskningen får nog sägas bero på effekter av pandemin Covid-19 dels vad gäller sammanträden och dels vad gäller utbildning och studiebesök där kommunstyrelsen står för den enskilt största minskningen.

Infrastruktur och skydd, minskade kostnader med -4,6 procent

De största orsakerna till kostnadsminskningen är lägre kostnader på planavdelningen, -1,6 miljoner kronor, samt lägre kostnader inom turistverksamheten både vad gäller profikutveckling samt marknadsföring och försäljning, det sammantagna beloppet för denna verksamhet uppgår till -1,0 miljoner kronor. Andra stora kostnadsminskningar finns inom halkbekämpning, -1,3 miljoner kronor, samt räddningstjänst, -2,2 miljoner kronor.

Fritid och kultur, minskade kostnader med -5,8 procent och minskade intäkter med -17,5 procent

Kostnadsminskningen inom detta huvudverksamhetsområde är beror i huvudsak på minskade verksamheter inom allmän fritidsverksamhet, allmän kulturverksamhet samt musikskola. Detta är verksamheter som alla minskat sin verksamhetsnivå på grund av pandemin Covid-19. Det märks även genom att intäkterna minskat för entréavgifter till museer samt hyresintäkter för uthyrning av idrottshallar.

Pedagogisk verksamhet, minskade kostnader, -0,9 procent, ökade intäkter med 11,0 procent

Inom verksamheten pedagogisk verksamhet finns både kostnadsökningar och kostnadsminskningar. De två största minskningarna avser förskoleverksamhet, -5,7 miljoner kronor, och svenska för invandrare, -4,8 miljoner. Grundskolan har dock en kraftig

verksamhetsökning (12,4 miljoner kronor), främst beroende på projekt som finansieras via riktade statsbidrag vilket även syns på intäktsidan inom verksamhet grundskola. Intäkterna inom grundskolan har ökat med 9,8 miljoner kronor.

Vård och omsorg, ökade kostnader, 2,2 procent, ökade intäkter 28,5 procent.

Kostnadsnivån mellan 2019 och 2020 har minskat inom äldreomsorg, -1,5 miljoner kronor, funktionshinder, -4,9 miljoner kronor. Orsakerna står beskrivna under driftredovisningen på nämndnivå. Färdtjänstkostnaderna har minskat med -0,6 mkr, främst beroende på minskat resande med anledning av pandemin Covid-19. Trots dessa minskningar av kostnader ökar den totala kostnadsnivån inom vård och omsorg. Stora ökningarna har skett inom placeringar av barn, unga och vuxna samt ökad kostnad för ekonomiskt bistånd. Verksamheterna inom främst äldreomsorg och funktionshinder är personalintensiva och har påverkats av pandemin Covid-19. De extra riktade statsbidrag som staten betalat ut under 2020 har tillgodoförts dessa verksamheter i mycket stor omfattning. Statsbidragen inom vård och omsorg har ökat med 26,7 miljoner kronor mellan åren.

Särskilt riktade insatser, minskade kostnader -27,1 procent och minskade intäkter, -32,9 procent

Särskilt riktade insatser består av flyktingmottagande och arbetsmarknadsåtgärder. Av tabellen ovan kan utläsas att nettokostnaderna ökat med 1,6 miljoner kronor. Läses kostnader och intäkter var för sig framgår att det har hänt mycket i verksamheterna mellan åren. Flyktingverksamheten minskade under 2019 och fortsatte under 2020. Kostnaderna har minskat med -5,5 miljoner kronor och statsbidragen har minskat med -12,1 miljoner kronor mellan 2019 och 2020. Även arbetsmarknadsåtgärder har minskat både på kostnads- och intäktsidan. Kostnadssidan har minskat med -8,0 miljoner kronor och intäktsidan med -3,4 miljoner kronor.

Affärsverksamhet, Ökade intäkter, +3,0 procent

Intäktsökningen mellan åren återfinns genom ökad försäljning av skog, + 1,6 miljoner kronor, och realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar, 1,4 miljoner kronor.

INVESTERINGSREDOVISNING

Investeringsredovisningen visar på en positiv avvikelse om cirka 140 mkr. Merparten av detta överskott hänför sig till stora investeringsprojekt som ej färdigställts under 2020 utan kommer fortsätta under 2021. Det gäller bland annat Centrumprojekt torgen, KTIC, Ölmegården, Renhållningsfordon, Hamnen.

Investeringsbudget 2020 per huvudverksamhetsområde

(mkr)	Investering 2020	Budget 2020	Avvikelse 2020
Politisk verksamhet	0,0	0,0	0,0
Infrastruktur och skydd	17,7	45,0	27,3
Fritid och kultur	6,4	8,7	2,3
Pedagogisk verksamhet	2,6	5,0	2,4
Vård och omsorg	2,1	2,4	0,3
Särskilt riktade insatser	0,0	0,0	0,0
Affärsverksamhet	26,2	70,6	44,4
Gemensamma verksamhetsfastigheter	42,0	88,7	46,7
Övriga gemensamma verksamheter	3,4	20,2	16,8
Totalt nämnder	100,4	240,6	140,2

Under rubriken *infrastruktur och skydd* utgör investeringar avseende centrumprojektet torgen och stadsparken 16,9 mkr av de 17,7 mkr. Inom *fritid och kultur* uppgår konstsnöanläggningen till 6,2 mkr av de totala 6,4 mkr. Inom *pedagogisk verksamhet, vård och omsorg samt särskilt riktade insatser* består investeringarna av inköp av inventarier.

Inom *affärsverksamhet* är de största projekten VA Vålösundet, VA Kavaljeren, VA Barrstigen amt omläggning och nya serviser.

Vad avser *Gemensamma verksamhetsfastigheter* återfinns de största utgifterna gällande KTIC 14,5 mkr samt Ölmegården 23,7 mkr. Huvuddelen av investeringsutgiften för Ölme förskola kommer att belasta 2021.

Större investeringsprojekt 2020

För de största pågående projekten redovisas nedan en flerårig investeringsredovisning med redovisade utgifter och bedömda kvarstående utgifter som jämförs med projektets totalbudget.

Projekt	Total budget	Redovisat tom 2019	Redovisat 2020	Bedömd utgift 2021 ff	Beräknad totalutgift	Beräknad avvikelse
KTIC	125,0	99,6	14,5	--	--	--
Södermalmsskolan	111,0	108,5	0,3	0,0	108,8	2,2
Stadsparken	29,6	26,3	9,3	0,0	35,6	-6,0
Centrumprojekt	17,5	1,0	7,6	8,9	17,5	0,0
Utbyggnad Ölmes förskola	15,7	0,1	1,4	14,1	15,6	0,1
Utbyggnad Ölmegården	27,0	0,1	23,7	1,6	25,4	1,6

Under året har KTIC inte kunnat tas i bruk som tidigare planerats beroende på att kommunen och entreprenören har en tvist om delar av byggnadens konstruktion. Den beräknade totalutgiften därför ytterst osäker, bland annat med hänsyn till vilka åtgärder som behöver vidtas i byggnaden och vem som slutligen får betala för dessa åtgärder. I skrivande stund kan därför inte en prognos lämnas utan det får redovisas separat vid senare tillfälle.

Södermalmsskolan färdigställs under 2020. Projektet lämnade ett överskott om 2,2 mkr.

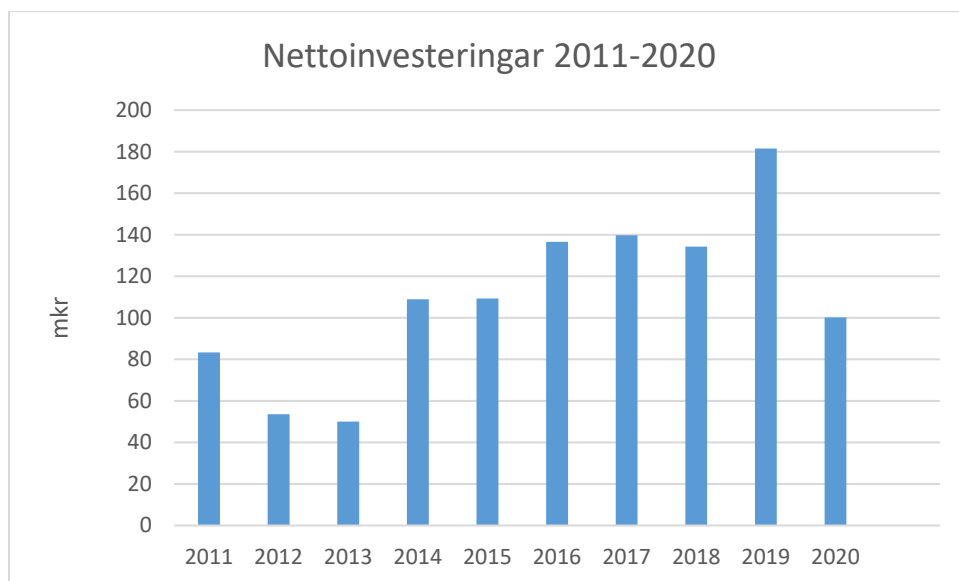
Stadsparken invigdes under 2020 den bedömda avvikelsen uppgår till -6,0 mkr. En anledning till underskottet har varit omfattande problem med inträngande vatten vid byggnation av kajfästen. Avvikelse utgår från att kommunen erhåller ett arv som ursprungligen planerades för att användas för att delfinansiera projektet. Erhåller kommunen inte detta arv uppgår underskottet till -8,6 mkr.

Centrumprojektet torgen startade på allvar hösten 2020 och bägge torgen med anslutande korsningar beräknas stå färdigt under hösten 2021. I dagsläget bedöms projektet hålla sig inom budget.

De stora investeringsutgifterna för Ölme förskola kommer att vara under 2021. Tidsplanen är att förskolan kommer kunna tas i bruk till höstterminens start 2021. Budgetbeloppet om 15,7 miljoner kronor består av 13,7 miljoner kronor som beslutats av kommunfullmäktige samt 2,0 miljoner kronor som kommer disponeras från Tekniska nämndens grundram. Projektet bedöms lämna ett litet överskott om +0,1 miljoner kronor.

Utbyggnaden av Ölmegården färdigställdes i december 2020 i enlighet med den upprättade planen. Det kvarstår mindre arbeten i utrymmen som ska användas av personalen. Projektet bedöms lämna ett överskott om +1,6 miljoner kronor.

De tio senaste årens investeringsvolym framgår enligt nedanstående diagram. Årsbudgeten för 2021 uppgår till 122,6 miljoner kronor inklusive exploateringsverksamheten. Bedömningen är att budgetvolymen kommer öka med minst 90 miljoner kronor i samband med ombudgetering av oförbrukade investeringsmedel 2020. Investeringsbudgeten uppgår då till drygt 200 miljoner kronor för 2021.

REDOVISNINGSPRINCIPER

God redovisningssed

Årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med Lagen om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer lämnade av Rådet för Kommunal Redovisning.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att kommunens bokförda värden på aktier i dotterbolagen elimineras mot dotterbolagens Egna kapital vid förvärvstillfället. Interna transaktioner mellan bolagen har i allt väsentligt eliminerats. Företagens obeskattade reserver har i balansräkningen betraktats som Eget kapital. Redovisningen är sammanställd utifrån reviderade bokslut.

Anläggningstillgångar

Kapitalkostnader, avskrivningar och internränta, beräknas på bundet kapital. Kapitalkostnaderna beräknas enligt rak nominell metod, vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas avskrivningsbara värde och ränta på tillgångarnas bokförda värde. Internräntan är för 2019 2,5 procent. Avskrivningstiderna följer tidigare års avskrivningstider.

Avskrivningstider

Mark: 0 år

Gator, vägar, gång- och cykelbanor (komponenter): 0-35 år

Verksamhets- och publika fastigheter: 10-50 år

Affärsfastigheter: 20-33 år

Övriga fastigheter: 20-33 år

Maskiner, inventarier och IT-utrustning (exkl. datorer): 3-20 år

Bilar och övriga transportmedel: 5-10 år

Konstnärlig utsmyckning: 0 år

Under 2015 påbörjades komponentavskrivning på nya objekt. Även tidigare har komponentavskrivning nyttjats när det gäller reinvesteringar i delar av fastigheter, exempelvis tak eller ventilation. Komponentavskrivningarna beräknas på respektive komponents livslängd. Avskrivningstiderna grundar sig i vilken typ av fastighet investeringen sker i och förväntad livslängd. En fullständig genomgång av äldre objekt har ej skett varför RKR 11.4 inte följs fullt ut.

Komponentindelning

- Mark/grundarbeten
- Stomme
- Yttertak
- Stomkompletteringar
- Beläggningar/beklädnader
- Inredning
- Installationer
- Övrigt/diverse

Avskrivningstider för komponentavskrivning inom vatten- och avloppsverksamheten har tagits fram med hjälp av rekommendationer från Svenskt vatten.

Avskrivningstider, VA

Ledningsnät: 50 år

Byggnad (pumphus): 30 år

El/styr/reglerinstallationer: 10 år

Maskiner och pumpar: 10 år

Sump (del i pumpar): 30 år

Markarbeten: 20 år.

Avskrivningar på investeringar färdigställda under 2020 har påbörjats under 2020.

Som investering räknas tillgångar med en varaktighet överstigande tre år och att inköpsvärdet överstiger 0,5 basbelopp⁸.

Skatteintäkter

Periodisering har skett i enlighet rekommendation RKR 4.2, Redovisning av skatteintäkter.

Kostnadsräntor

Periodiseringar av räntekostnader har skett, det gäller såväl räntor direkt hänförliga till respektive lån samt räntor på ränteswappar. Så kallad ”Säkringsredovisning” tillämpas avseende derivat, bl.a. innebärande att värdeförändringar i derivatavtal inte redovisas över resultaträkningen. Det finns en ekonomisk relation mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten.

Leverantörsfakturor

Leverantörsfakturor hänförliga till redovisningsåret har i allt väsentligt skuldbokförts och belastat årets redovisning.

Leasingavtal

Samtliga leasingavtal har klassificerats som operationell leasing.

Löner, semester och övertid

Löner har redovisats enligt kontantmetoden. Kostnader för sparad semester och kompenserad övertid har skuldbokförts. Avgångsvederlag kostnadsförs det år beslut fattas. Skuldbokföring sker om överenskommelse har träffats om flerårig utbetalningsperiod.

Pensionsåtaganden

Pensionsskulden redovisas enligt den blandade modellen. Den pensionsskuld som uppkommit efter 1998-01-01 redovisas som en avsättning i balansräkningen. Beräkningarna har utförts av KPA. Den årliga förändringen av pensionsskulden redovisas bland verksamhetens nettokostnader i resultaträkningen. Den finansiella delen av pensionsskuldsoökningen redovisas som en finansiell kostnad. Den individuella delen av avtalspensionen, inklusive löneskatt, är kostnadsförd och redovisas som en kortfristig skuld, då utbetalning sker i mars. Värdering av pensionsförpliktelser har skett med tillämpning av RIPS 07. I de redovisade pensionsförpliktelserna, såväl i avsättning som i ansvarsförbindelse, har särskild löneskatt inkluderats.

Statsbidrag

Statsbidrag hänförliga till redovisningsåret har tillgodogjorts årets redovisning. Tidigare skuldbokförda statsbidrag avseende migration återförs enligt plan. Den sista återföringen ska vara klar 2021. Förfarandet är detsamma som gjordes under 2019 och kommer att ske som sista år under 2021. Det innebär utifrån kontinuitetshänseende att dessa år har hanteras på ett likartat sätt och att resultaten mellan dessa år är jämförbara ur denna aspekt.

Utställda fakturor

Fakturor utställda efter årsskiftet, men hänförliga till redovisningsåret, har fordringsbokförts och tillgodogjorts årets redovisning.

⁸ Basbelopp 2020: 47 300 kronor

SÄRREDOVISNINGAR ENLIGT SEPARAT LAGSTIFTNING

Följande särredovisningar har upprättats i enlighet med Lagen om allmänna vattentjänster, Ellagen och Fjärrvärmelagen och var dessa särredovisningar förvaras.

Verksamhet

Vatten- och avloppsverksamhet

Huvudman

Kristinehamns kommun

Förvaring av särredovisning

Kristinehamns kommuns, tekniska nämndens diarium, Kristinehamn

Elnätsverksamhet

Kristinehamns Elnät AB

Kristinehamns Energi AB, Kristinehamn

Fjärrvärmeverksamhet

Kristinehamns Värme AB

Kristinehamns Energi AB, Kristinehamn

